

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
přednesené dne 11. prosince 2014¹

Spojené věci C-293/13 P a C-294/13 P

**Fresh Del Monte Produce, Inc. a další
proti**

Evropské komisi a dalším

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Jednání ve vzájemné shodě — Evropský trh s banány — Hospodářská jednotka mezi mateřskou a dceřinou společností — Dobrovolné poskytnutí odpovědi na prostou žádost Komise o informace — Snížení pokuty za spolupráci s Komisí během správního řízení — Cílené omezení hospodářské soutěže — Jediné a pokračující protiprávní jednání“

Obsah

I	– Úvod	4
II	– Okolnosti právního sporu	4
	A – Právní vztahy mezi společnostmi Del Monte a Weichert	4
	B – Správní řízení a sporné rozhodnutí	5
III	– Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení	7
	A – Návrhová žádání ve věci C-293/13 P	7
	B – Návrhová žádání ve věci C-294/13 P	8
	C – Spojení věcí a jednání	9
IV	– Posouzení kasačních opravných prostředků	9
	A – Úvodní poznámky týkající se přípustnosti účasti společnosti Weichert na řízení	9
	1. Způsobilost společnosti Weichert k podání kasační odpovědi	10

¹ — Původní jazyk: němčina.

2. Způsobilost společnosti Weichert k podání vedlejších kasačních prostředků	11
3. Dílčí závěr	13
B – K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku podanému společností Del Monte ve věci C-293/13 P	13
1. První, třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: neexistence hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert, důkazní břemeno, presumpce nevinny .	13
a) První důvod kasačního opravného prostředku: kritéria předpokladu existence hospodářské jednotky	13
i) Přípustnost	13
ii) Opodstatněnost	14
– K vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert (druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku)	15
– K tvrzenému nedodržování pokynů společností Weichert (první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku)	18
b) Třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: důkazní břemeno a presumpce nevinny	19
i) Třetí důvod kasačního opravného prostředku: důkazní břemeno	20
ii) Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: presumpce nevinny	20
iii) Dílčí závěr	21
2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: zkreslení důkazů	21
a) K jednotlivým námitkám zkreslení	21
i) K námitce zkreslení společenské smlouvy	21
– K právům veta komanditisty	21
– K právům veta komplementáře	22
– Ke jmenování a odvolání jednatele	23
– K rozhodčímu mechanismu	23
ii) K námitce zkreslení některých dalších dokumentů	24
– K „rovnováže sil“	24
– K prohlášením ostatních dovozců týkajícím se stanovování cen	25
– K dopisu externího advokáta adresovanému společnosti Del Monte	26
– K podání z vnitrostátního soudního řízení	26
– K chybějící konsolidaci obchodních výsledků	27

iii) Dílčí závěr	27
b) K povinnosti Tribunálu podrobně vyhodnotit důkazy	27
3. Pátý důvod kasačního opravného prostředku: jediné a pokračující protiprávní jednání	28
C – K vedlejšímu kasačnímu opravnému prostředku společnosti Weichert podanému ve věci C-293/13 P	29
1. První důvod kasačního opravného prostředku: existence jednání ve vzájemné shodě	29
a) K námitce rozporuplného odůvodnění rozsudku	29
b) K námitce zkreslení důkazů	30
c) K výtce chybějící výměny informací o budoucím chování	31
d) Dílčí závěr	32
2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: cílené omezení hospodářské soutěže	32
a) Relevantní právní kritéria	32
b) Použití relevantních právních kritérií na konkrétní případ	33
– K povaze výměny informací a k jejímu předmětu	33
– K četnosti a pravidelnosti výměny informací	35
c) Dílčí závěr	36
3. Shrnutí týkající se vedlejšího kasačního opravného prostředku podaného ve věci C-293/13 P	36
D – K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku Komise ve věci C-294/13 P	36
1. První důvod kasačního opravného prostředku: k odpovědi na žádost Komise o informace jako základu pro snížení pokuty	36
2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: hospodářská jednotka jako podmínka rozšíření polehčujících okolností z dceřiné na mateřskou společnost	39
a) Přípustnost	40
b) Opodstatněnost	40
3. Shrnutí týkající se hlavního kasačního opravného prostředku podaného ve věci C-294/13 P	41
E – K oběma vedlejšími kasačními opravnými prostředky společností Weichert a Del Monte podaným ve věci C-294/13 P: rozsah práva nevypovídat ve svůj neprospěch	41
V – Nové stanovení výše pokuty	42
VI – Náklady řízení	43
VII – Závěry	43

I – Úvod

1. Toto řízení o kasačním opravném prostředku poskytuje Soudnímu dvoru příležitost zaujmout stanovisko ke dvěma okruhům problémů, které mají pro budoucí správní praxi Evropské komise jakožto orgánu pro hospodářskou soutěž mimořádný význam.
2. Zprv je třeba upřesnit právní předpoklady, ze kterých lze vyvodit společnou a nerozdílnou odpovědnost mateřské společnosti za kartelový delikt její dceřiné společnosti, pokud se v případě této dceřiné společnosti *nejedná* o její stoprocentní nebo téměř stoprocentní dceřinou společnost.
3. Zadruhé je třeba objasnit, zda je při výpočtu pokuty vždy třeba předpokládat existenci polehčující okolnosti již tehdy, když podnik v průběhu správního řízení řádně odpoví na žádost Komise o informace, nebo pouze tehdy, když podnik poskytne Komisi informace z vlastní iniciativy – tedy nejen *dobrovolně*, ale i *spontánně*.
4. Kromě toho jde o několik detailních otázek souvisejících s koncepty uplatňovanými v evropském právu hospodářské soutěže, a sice koncepty jednání vzájemné shodě, cíleného omezování hospodářské soutěže, jakož i jediného a pokračujícího protiprávního jednání.
5. Všechny tyto otázky vyvstávají v souvislosti s „banánovým kartelem“, jehož účastníci se v několika členských státech Evropské unie dopustili protisoutěžních jednání ve vzájemné shodě. Některým účastníkům kartelové dohody uložila Evropská komise rozhodnutím ze dne 15. října 2008² pokuty v milionových výších z důvodu porušení článku 81 ES (nyní článek 101 SFEU). V návaznosti na žalobu podanou společností Fresh Del Monte Produce proti tomuto rozhodnutí o pokutě Tribunál Evropské unie rozsudkem ze dne 14. března 2013 (věc T-587/08)³ rozhodl o podstatném snížení pokuty uložené Komisí. Zdá se, že tento prvoinstanční rozsudek nepřispěl ke všeobecné spokojenosti, protože je nyní napadán různými účastníky řízení zčásti kasačními opravnými prostředky a zčásti vedlejšími kasačními opravnými prostředky, o nichž musí Soudní dvůr v projednávané věci společně rozhodnout.
6. Toto řízení ve spojených věcech C-293/13 P a C-294/13 P úzce souvisí s řízením o kasačním opravném prostředku ve věci C-286/13 P, k níž dnes rovněž předkládám své stanovisko. Právní otázky položené v naposled uvedené věci se však s výjimkou problematiky cíleného omezení hospodářské soutěže velmi liší od právních problémů, jaké je třeba řešit v projednávané věci.

II – Okolnosti právního sporu

A – Právní vztahy mezi společnostmi Del Monte a Weichert

7. Skupina podniků Fresh Del Monte Produce⁴ je jedním z celosvětově nejvýznamnějších vertikálně integrovaných výrobců, obchodníků a prodejců čerstvého a čerstvě řezaného ovoce a zeleniny a největším výrobcem a prodejcem upraveného ovoce a zeleniny, džusů, nealkoholických nápojů, občerstvení a dezertů v Evropě, USA, na Blízkém východě a v Africe. Skupina Del Monte prodává své produkty, zejména banány, po celém světě pod značkou Del Monte.

2 — Rozhodnutí Komise C(2008) 5955 final ze dne 15. října 2008 v řízení podle článku 81 [ES] (Věc COMP/39.188 – Banány, shrnuto v Úř. věst. 2009, C 189, s. 12), dále jen „sporné rozhodnutí“.

3 — Rozsudek Fresh Del Monte Produce v. Komise (T-587/08, EU:T:2013:129), dále jen „napadený rozsudek“ nebo „rozsudek Tribunálu“.

4 — Dále jen „Del Monte“.

8. Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert & Co. KG⁵ byla v rozhodné době komanditní společností založenou podle německého práva, která se specializovala na prodej banánů, ananasů a jiného exotického ovoce v severní Evropě. Od 24. června 1994 do 31. prosince 2002 společnost Del Monte vlastnila nepřímo jako komanditista 80% podíl ve společnosti Weichert. Tento podíl společnost Del Monte vlastnila prostřednictvím své stoprocentní dceřiné společnosti Westeuropa-Amerika-Linie GmbH, kterou získala v roce 1994 prostřednictvím své dceřiné společnosti Global Reefer Carriers Ltd⁶. Společnost Weichert byla do 31. prosince 2002 výhradním prodejcem banánů obchodovaných pod značkou Del Monte pro severní Evropu.

B – Správní řízení a sporné rozhodnutí

9. Předmětem správního řízení u Komise bylo jednání ve vzájemné shodě několika podniků působících na trhu s banány (dále jen „zúčastněné podniky“), včetně společnosti Weichert a jejím prostřednictvím také včetně společnosti Del Monte, které směřovalo ke koordinaci referenčních cen za prodej banánů v severní Evropě v letech 2000, 2001 a 2002.

10. Podle zjištění Tribunálu jsou banány zpravidla přepravovány ještě zelené lodí z latinskoamerických přístavů do severní Evropy, kam jsou dodávány zpravidla jednou za týden.

11. Tyto banány jsou svým evropským odběratelům dodávány buď přímo ještě v zeleném stavu, nebo přibližně po sedmi dnech dozrávání již jako žluté banány. Proces dozrávání může být proveden dovozcem nebo na jeho účet anebo může být zajištěn samotným kupujícím. Zákazníci jsou obvykle subjekty provádějící dozrávání nebo maloobchodní řetězec.

12. Tvorba cen za tyto banány probíhala v rozhodném období v severní Evropě v týdenních intervalech na základě referenčních cen za zelené banány. Referenční cena za žluté banány se obvykle skládala z referenční ceny za zelené banány navýšené o poplatek za dozrání. Ceny placené maloobchodníky a distributory (takzvané „skutečné ceny“ nebo „transakční ceny“) tak byly určovány buď na základě vyjednávání, jež probíhala v týdenních intervalech a obvykle se konala ve čtvrtek odpoledne nebo v pátek, anebo na základě smluv na dodávky obsahujících předem stanovené vzorce pro určování cen.

13. Mezi zúčastněnými podniky docházelo k dvoustranným kontaktům před stanovením cen, v jejichž rámci diskutovaly o faktorech relevantních pro týdenní stanovení referenčních cen nebo probíraly a sdělovaly si vývoj cen nebo si poskytovaly údaje o předpokládaných referenčních cenách pro nadcházející týdny. Takové kontakty byly uskutečňovány obvykle ve středu před tím, než zúčastněné podniky stanovily své referenční ceny, a vždy se týkaly budoucích referenčních cen. Uvedené dvoustranné kontakty měly za cíl omezit nejistotu ohledně chování podniků týkajícího se referenčních cen, které měly být stanoveny ve čtvrtek dopoledne.

14. Zúčastněné podniky si dále po stanovení referenčních cen ve čtvrtek ráno vzájemně vyměňovaly své referenční ceny. Tato výměna informací jim umožnila přezkoumat jednotlivá rozhodnutí o stanovení referenčních cen na základě sdělení předávaných před stanovením cen a posilovala jejich vzájemnou spolupráci.

15. Referenční ceny sloužily přinejmenším jako signály trhu, tendence nebo ukazatele pro trh týkající se kýženého vývoje cen banánů. Navíc při některých transakcích byly ceny na základě smluvně sjednaných vzorců pro určování cen přímo spjaty s referenčními cenami.

16. Zúčastněné podniky při určování svého chování na trhu nutně zohledňovaly informace, které si vyměnily se svými konkurenty, což společnosti Chiquita a Dole dokonce výslovně připustily.

5 — Dále jen „Weichert“.

6 — Pro zjednodušení hovořím dále o společnosti Del Monte, i když jde o některou uvedenou dceřinou společnost.

17. Dne 8. dubna 2005 předložila společnost Chiquita na základě oznámení o spolupráci z roku 2002⁷ Komisi žádost o shovívavost. Poté, co byla provedena šetření v několika podnicích, zejména v prostorách společností Del Monte a Weichert, a zasláno několik žádostí o informace, Komise dne 20. července 2007 zaslala oznámení námitek mnohým podnikům působícím na trhu s banány. Následně v průběhu správního řízení byl dotčeným podnikům poskytnut přístup ke spisu a od 4. do 6. února 2008 byly tyto podniky vyslechnuty. Dne 15. října 2008 Komise nakonec přijala sporné rozhodnutí.

18. Ve sporném rozhodnutí Komise konstatovala, že několik podniků včetně společností Del Monte a Weichert porušilo ustanovení článku 81 ES účastí na jednání ve vzájemné shodě spočívajícím v koordinování referenčních cen banánů. Z geografického hlediska se toto protiprávní jednání týkalo Belgie, Dánska, Německa, Finska, Lucemburska, Nizozemska, Rakouska a Švédska⁸. Jako dobu trvání účasti společností Del Monte a Weichert na protiprávním jednání Komise stanovila období od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2002⁹.

19. Komise má za to, že jednání ve vzájemné shodě měla značný dopad na obchod mezi členskými státy, jelikož přeshraniční obchod s banány v severní Evropě měl podstatný objem a protisoutěžní jednání pokrývala značnou část Společenství.

20. Komise dospěla k závěru, že sdělení před stanovením cen, která si vyměňovaly společnosti Dole a Chiquita, jakož i společnosti Dole a Weichert, mohla ovlivnit stanovování cen hospodářskými subjekty, měla význam z hlediska stanovování cen a představovala jednání ve vzájemné shodě s cílem omezit hospodářskou soutěž ve smyslu článku 81 ES.

21. Komise kvalifikovala všechny protisoutěžní dohody popsané v napadeném rozhodnutí jako jediné a pokračující protiprávní jednání, jehož cílem bylo omezení hospodářské soutěže ve Společenství ve smyslu článku 81 ES. Společnosti Chiquita a Dole byly Komisí shledány odpovědnými za protiprávní jednání jako celek, zatímco společnost Weichert byla shledána odpovědnou pouze za tu část protiprávního jednání, na níž se podílela, tj. část protiprávního jednání týkající se protisoutěžních dohod se společností Dole.

22. Komise ve sporném rozhodnutí uložila několika zúčastněným podnikům z důvodu jejich účasti na protiprávním jednání pokuty. Společnostem Weichert a Del Monte Komise uložila společně a nerozdílně pokutu ve výši 14,7 milionu eur¹⁰. Pro určení této společné a nerozdílné odpovědnosti byla podle Komise rozhodující skutečnost, že společnost Del Monte mohla společně s komplementáři společnosti Weichert vykonávat rozhodující vliv na obchodní činnost společnosti Weichert a takovýto vliv skutečně v průběhu období protiprávního jednání vykonávala, takže společnost Weichert nemohla určovat samostatně své jednání na trhu a se společností Del Monte tvořila hospodářskou jednotku.

23. Několik osob, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí, se prostřednictvím žalob na neplatnost domáhalo právní ochrany v řízení v prvním stupni před Tribunálem. Společnost Del Monte podala dne 31. prosince 2008 žalobu a její návrhová žádání byla podpořena společností Weichert jako vedlejší účastníci řízení. Žalobě společnosti Del Monte bylo vyhověno v rozsahu, v němž Tribunál v rozsudku ze dne 14. března 2013 snížil pokutu uloženou Komisí společně a nerozdílně společností Del Monte a Weichert na 8,82 milionu eur. Ve zbývajících částech Tribunál žalobu zamítl a společnosti Del Monte uložil nést vlastní náklady řízení a nahradit tři čtvrtiny nákladů řízení Komise, zatímco společnosti Weichert byla uložena povinnost nést vlastní náklady řízení a Komisi povinnost nést čtvrtinu vlastních nákladů řízení.

7 — Oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155), dále jen „oznámení o spolupráci“.

8 — Článek 1 sporného rozhodnutí.

9 — Článek 1 písm. g) a h) sporného rozhodnutí.

10 — Článek 2 písm. c) sporného rozhodnutí.

III – Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

24. Proti tomuto rozsudku Tribunálu podalo několik subjektů kasační opravné prostředky, resp. vedlejší kasační opravné prostředky: ve věci C-293/13 P podala společnost Del Monte kasační opravný prostředek podáním ze dne 24. května 2013 a společnost Weichert vedlejší kasační opravný prostředek podáním ze dne 7. srpna 2013; ve věci C-294/13 P podala Komise kasační opravný prostředek podáním ze dne 27. května 2013 a společnost Del Monte vedlejší kasační opravný prostředek podáním ze dne 1. srpna 2013 a dále společnost Weichert další vedlejší kasační opravný prostředek podáním ze dne 7. srpna 2013.

A – Návrhová žádání ve věci C-293/13 P

25. Ve svém kasačním opravném prostředku ve věci C-293/13 P se společnost Del Monte jakožto navrhovatelka domáhá, aby Soudní dvůr:

- zrušil rozsudek Tribunálu ze dne 14. března 2013 ve věci T-587/07,
- zrušil sporné rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká navrhovatelky, a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni a řízení o kasačním opravném prostředku.

26. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasační opravný prostředek zamítl a
- uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

27. Společnost Weichert naproti tomu navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek společnosti Del Monte s ohledem na odpovědnost mateřské společnosti,
- vyhověl kasačnímu opravnému prostředku společnosti Del Monte s ohledem na otázku jediného a pokračujícího protiprávního jednání,
- zrušil napadený rozsudek a sporné rozhodnutí v plném rozsahu,
- podpůrně zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž potvrzuje sporné rozhodnutí s ohledem na otázku jediného a pokračujícího protiprávního jednání, a přiměřeně snížil pokutu uloženou společností Del Monte a Weichert,

a dále

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni a řízení o kasačním opravném prostředku.

28. Ve vedlejším kasačním opravném prostředku ve věci C-293/13 P společnost Weichert kromě toho navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek.
- zrušil sporné rozhodnutí a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni a řízení o kasačním opravném prostředku.

29. Společnost Del Monte se ve své odpovědi na vedlejší kasační opravný prostředek v zásadě připojuje k návrhovým žádáním společnosti Weichert¹¹, zatímco Komise Soudnímu dvoru navrhuje, aby vedlejší kasační opravný prostředek zamítl a aby protistraně uložil náhradu nákladů řízení.

B – Návrhová žádání ve věci C-294/13 P

30. Ve svém kasačním opravném prostředku ve věci C-294/13 P se Komise jakožto navrhovatelka domáhá, aby Soudní dvůr:

- zrušil bod 1 výroku napadeného rozsudku,
- stanovil konečným rozsudkem částku pokuty uložené Del Monte na 9 800 000 eur,
- uložil Del Monte náhradu nákladů řízení o kasačním opravném prostředku a část nákladů řízení před Tribunálem, kterou Soudní dvůr považuje za přiměřenou.

31. Společnost Del Monte navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek Komise a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

32. Společnost Weichert navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek Komise v plném rozsahu a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni, jakož i řízení o kasačním opravném prostředku.

33. Ve svém vedlejším kasačním opravném prostředku ve věci C-294/13 P společnost Weichert kromě toho navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž je v něm konstatováno, že se společnost Weichert nemůže dovolávat zásady zákazu vypovídat ve vlastní neprospěch,
- snížil pokutu uloženou společně a nerozdílně společnostem Del Monte a Weichert s ohledem na skutečnost, že společnost Weichert spolupracovala s Komisí nad rámec své povinnosti, když odpovídala na žádosti o informace,
- zrušil sporné rozhodnutí a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni, jakož i řízení o kasačním opravném prostředku.

34. Společnost Del Monte ve své odpovědi na tento vedlejší kasační opravný prostředek pro případ, že bude kasačnímu opravnému prostředku Komise vyhověno, navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž se v něm v bodě 839 uvádí, že právo nevypovídat se nepoužije v případech prostých žádostí Komise o informace,

11 — Společnost Del Monte se však domáhá zrušení sporného rozhodnutí pouze v rozsahu, v němž se týká navrhovatelky.

- vrátil věc Tribunálu k přezkoumání otázky, zda informace požadované Komisí působily ve vlastní neprospěch poskytovatele informace, a zda mělo být společností Weichert, resp. Del Monte z tohoto důvodu přiznáno snížení pokuty, a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

35. Totéž navrhuje společnost Del Monte také ve svém vlastním vedlejší kasačním opravném prostředku podaném ve věci C-294/13 P.

36. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr zamítl oba vzájemné kasační opravné prostředky a protistraně uložil náhradu nákladů řízení.

C – Spojení věcí a jednání

37. Usnesením ze dne 22. července 2014 předsedkyně druhého senátu Soudního dvora rozhodla o spojení věcí C-293/13 P a C-294/13 P pro účely ústní části řízení a rozhodnutí. Jednání před Soudním dvorem se konalo dne 9. října 2014.

IV – Posouzení kasačních opravných prostředků

A – Úvodní poznámky týkající se přípustnosti účasti společnosti Weichert na řízení

38. Než přistoupím k přezkumu jednotlivých důvodů uplatněných různými účastníky řízení v jejich hlavních a vedlejších kasačních opravných prostředcích, je třeba objasnit, zda je vůbec přípustné, aby se společnost Weichert účastnila obou řízení o kasačních opravných prostředcích ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P. Komise to zpochybnila.

39. Námitku nepřipustnosti Komise je třeba posuzovat v kontextu skutečnosti, že společnost Weichert jakožto adresát sporného rozhodnutí zmeškala lhůtu k podání vlastní žaloby na neplatnost uvedeného rozhodnutí¹². Sporné rozhodnutí tím vůči společnosti Weichert nabylo právní moci¹³.

40. Společnost Weichert se mohla účastnit řízení v prvním stupni před Tribunálem pouze proto, že jí Tribunál povolil vedlejší účastenství na podporu společnosti Del Monte. Přestože existují značné pochybnosti o správnosti tohoto postupu, zákonnost přistoupení společnosti Weichert k řízení v prvním stupni jako vedlejší účastnice není jako taková předmětem projednávaného řízení o kasačním opravném prostředku.

41. Společnost Weichert se s ohledem na své postavení vedlejší účastnice řízení v prvním stupni zúčastnila tohoto řízení o kasačním opravném prostředku jak ve věci C-293/13 P, tak ve věci C-294/13 P, když podala kasační odpověď a kromě toho vedlejší kasační opravný prostředek v obou těchto věcech. Tyto dva druhy účasti na řízení je třeba od sebe důsledně odlišovat.

12 — Žalobu na neplatnost podanou společností Weichert Tribunál pravomocně odmítl jako zjevně nepřipustnou z důvodu zmeškání lhůty (viz usnesení Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise, T-2/09, EU:T:2009:478, a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise, C-73/10 P, EU:C:2010:684).

13 — Rozsudek Komise v. AssiDomän Kraft Products a další (C-310/97 P, EU:C:1999:407, body 52 až 57). V tomto ohledu se projednávaná věc zásadně liší od věci Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), v jejímž rámci podaly jak mateřská, tak dceřiná společnost samostatné žaloby na neplatnost rozhodnutí Komise.

1. Způsobilost společnosti Weichert k podání kasační odpovědi

42. Podle článku 172 jednacího řádu Soudního dvora může kterýkoli účastník řízení v dotčené věci před Tribunálem, který má „zájem na vyhovění kasačnímu opravnému prostředku nebo na jeho odmítnutí či zamítnutí“, předložit ve lhůtě dvou měsíců od doručení kasačního opravného prostředku kasační odpověď.

43. V zásadě se tak řízení o kasačním opravném prostředku mohou účastnit i vedlejší účastníci řízení v prvním stupni, jako například společnost Weichert, a to podáním kasační odpovědi za předpokladu, že mají zájem na vyhovění anebo odmítnutí či zamítnutí kasačního opravného prostředku podaného jiným účastníkem řízení.

44. Zájem na účasti na takovém řízení o kasačním opravném prostředku nemusí nutně odpovídat zájmu, který je třeba prokázat za účelem povolení účasti vedlejšího účastníka v řízení v prvním stupni (článek 40 odst. 2 statutu Soudního dvora). V tomto smyslu mezi povolením účasti vedlejšího účastníka před Tribunálem a možností účasti na řízení o kasačním opravném prostředku před Soudním dvorem neexistuje žádná automatická vazba. Zájem na účasti na každém takovém řízení musí být naopak vždy posuzován s ohledem na konkrétní předmět řízení. Zatímco předmětem řízení před Tribunálem je sporné rozhodnutí a jeho legalita, před Soudním dvorem jde o napadený rozsudek a jeho potvrzení nebo zrušení na základě právních důvodů.

45. S přihlédnutím k ustálené judikatuře týkající se právního zájmu na řízení platí, že existence zájmu na účasti na řízení o kasačním opravném prostředku musí být potvrzena vždy, když toto řízení může ve svém důsledku přinést prospěch účastníku řízení, který podává kasační odpověď¹⁴. Takový prospěch nemusí být nutně právního charakteru. Účast na řízení o kasačním opravném prostředku může být v závislosti na dané situaci odůvodněna i hospodářským nebo nehmotným zájmem.

46. Společnost Weichert má v projednávané věci na rozdíl od názoru, který zřejmě zastává Komise, zcela zjevně zájem na výsledku obou řízení o kasačních opravných prostředcích podaných ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P. V obou těchto věcech má totiž úspěch či neúspěch hlavních kasačních opravných prostředků podaných společnostmi Del Monte (C-293/13 P) a Komisí (C-294/13 P), jakož i vedlejšího kasačního opravného prostředku společnosti Del Monte (C-293/13 P) pro společnost Weichert závažné právní a hospodářské důsledky.

47. Společnost Weichert již sice v zásadě nemůže zpochybnit svou účast na protiprávním jednání a svou povinnost zaplatit pokutu, protože sama proti spornému rozhodnutí nepodala včas žalobu, a toto rozhodnutí vůči ní tudíž nabylo právní moci. Všechna návrhová žádání a všechny argumenty obsažené v kasačních odpovědích a v ústních vyjádřeních společnosti Weichert, jejichž cílem je zrušit sporné rozhodnutí jako takové, jsou tedy nepřipustné.

48. Společnost Weichert však musí v závislosti na tom, jak Soudní dvůr ve věci C-293/13 P rozhodne buď sama, nebo společně a nerozdílně se společnostmi Del Monte zaplatit stanovenou pokutu, přičemž v případě společné a nerozdílné odpovědnosti může v rámci vnitřního vztahu eventuálně uplatnit vůči společnosti Del Monte regresní nárok na úplné či částečné uhrazení pokuty. Výše pokuty, za jejíž uhrazení je společnost Weichert společně a nerozdílně odpovědná, bude vyšší nebo nižší v závislosti na tom, jak Soudní dvůr rozhodne ve věci C-294/13 P. Společnost Weichert má oprávněný zájem na zodpovězení všech právních otázek, které s tím souvisejí, a tím je odůvodněna její účast na řízení před Soudním dvorem.

14 — Rozsudky Rendo a další v. Komise (C-19/93 P, EU:C:1995:339, bod 13), Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals v. Komise (C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 23) a Francie v. People's Mojahedin Organization of Iran (C-27/09 P, EU:C:2011:853, bod 43).

49. V tomto ohledu tedy byla společnost Weichert podle článku 172 jednacího řádu v obou věcech způsobilá k předložení kasační odpovědi, a tímto způsobem k účasti na řízení o kasačním opravném prostředku byť s omezením se na aspekty, které byly právě uvedeny v bodě 48.

2. Způsobilost společnosti Weichert k podání vedlejších kasačních prostředků

50. Jinak je tomu v případě obou vedlejších kasačních opravných prostředků, které společnost Weichert podala ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P.

51. Podmínkou podání vedlejšího kasačního opravného prostředku je podle článku 172 ve spojení s čl. 176 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora sice také to, aby účastník řízení podávající kasační opravný prostředek byl účastníkem řízení v dotčené věci před Tribunálem a měl „zájem na vyhovění kasačnímu opravnému prostředku nebo na jeho odmítnutí či zamítnutí“.

52. To však nestačí: dle čl. 56 odst. 2 druhé věty statutu Soudního dvora může neprivilegovaný vedlejší účastník v řízení v prvním stupni podat kasační opravný prostředek pouze tehdy, jestliže se ho napadené rozhodnutí Tribunálu navíc i „přímo dotýká“. Toto ustanovení statutu, které je zakotveno v primárním právu, a má tudíž přednost před jednacím řádem, by ztratilo smysl, pokud by mu byl jednoduše přikládán stejný obsah jako požadavku „zájmu na vyhovění kasačnímu opravnému prostředku nebo na jeho odmítnutí či zamítnutí“, který již beztak platí podle článku 172 jednacího řádu.

53. Jinými slovy tedy musí neprivilegovaný vedlejší účastník v řízení v prvním stupni splnit další podmínku přípustnosti, pokud chce sám podat kasační opravný prostředek proti rozsudku Tribunálu¹⁵. Tato přísnost vyplývá z procesního postavení navrhovatele, který se prostřednictvím právních důvodů a argumentů, které předkládá, nakonec může podílet na určení předmětu sporu před Soudním dvorem. Takovou možnost nemají ostatní účastníci řízení, kteří jen odpovídají na již podaný kasační opravný prostředek.

54. Ve stejném smyslu musí být napadeným rozhodnutím Tribunálu přímo dotčen i neprivilegovaný vedlejší účastník v řízení v prvním stupni, který chce podat *vedlejší kasační opravný prostředek*. Z jednacího řádu totiž zaprvé jasně nevyplývá, co konkrétně svědčí ve prospěch mírnějších podmínek přípustnosti v případě vedlejšího kasačního opravného prostředku, a za další čl. 56 odst. 2 druhá věta statutu platí bez rozdílu pro všechny druhy kasačních opravných prostředků – pro hlavní i vedlejší.

55. Vedlejší kasační opravný prostředek má sice akcesorickou povahu ve vztahu k hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku¹⁶, účastníkovi řízení podávajícímu vedlejší kasační opravný prostředek však umožňuje spoluurčovat předmět sporu před Soudním dvorem prostřednictvím vlastních právních důvodů a argumentů zcela podobným způsobem jako účastníkovi řízení podávajícímu hlavní kasační opravný prostředek, zvláště když se argumenty uvedené v jeho vedlejší kasačním opravném prostředku musí lišit od důvodů a argumentů uplatněných v jeho kasační odpovědi (čl. 178 odst. 3 jednacího řádu). I v případě vedlejšího kasačního opravného prostředku je proto opodstatněný požadavek „přímého dotčení“ jako další podmínky přípustnosti, která přesahuje rámec obvyčejného požadavku zájmu na výsledku řízení (článek 172 ve spojení s čl. 176 odst. 1 jednacího řádu).

56. Co však tato podmínka přípustnosti konkrétně znamená?

15 — V tomtéž smyslu viz rozsudek Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise (C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 55).

16 — Viz článek 183 jednacího řádu.

57. Účastník řízení podávající kasační opravný prostředek, resp. účastník řízení podávající vedlejší kasační opravný prostředek, je ve smyslu čl. 56 odst. 2 druhé věty statutu *přímo dotčen*, pokud napadený rozsudek vyvolal nepříznivou změnu jeho právního postavení nebo jeho hospodářského nebo nehmotného zájmu. Předmětný rozsudek tedy musí pro něj představovat *materiální nevýhodu*.

58. V případě společnosti Weichert tomu tak v projednávané věci není.

59. Napadeným rozsudkem byla výrazně snížena pokuta uložená společně a nerozdílně společností Del Monte a Weichert. Společnost Weichert tím nebyla poškozena, ale naopak zvýhodněna.

60. Je třeba připustit, že postavení společnosti Weichert je a zůstává ztíženo v tom smyslu, že byla vůbec konstatována její účast na porušení článku 81 ES a že se od ní požaduje zaplacení – byť zřetelně nižší – pokuty. Toto ztížené postavení společnosti Weichert však nevyplývá *přímo* z napadeného rozsudku, ale ze sporného rozhodnutí.

61. Předmětem sporu v projednávané věci je však výlučně odpovědnost společnosti Del Monte za protiprávní jednání. Společnost Del Monte ve své žalobě na neplatnost podané k Tribunálu navrhovala pouze to, aby Tribunál zrušil články 1 až 4 sporného rozhodnutí v *rozsahu, v němž se jí* (tj. společnosti Del Monte) *týká*¹⁷. V tomto smyslu se také napadený rozsudek zabývá pouze odpovědností společnosti Del Monte. Chováním společnosti Weichert se Tribunál v rozsudku zabývá nanejvýš v rozsahu, v němž to má význam pro posouzení odpovědnosti společnosti Del Monte.

62. Pokud by společnost Weichert chtěla před Tribunálem popřít svou odpovědnost za protiprávní jednání, pak by byla jako adresátka sporného rozhodnutí bezpochyby oprávněna – na rozdíl od vedlejších účastníků v případech, o nichž Soudní dvůr dosud rozhodl s ohledem na tuto problematiku¹⁸ – sama podat žalobu na neplatnost k Tribunálu (čl. 263 čtvrtý pododstavec první alternativa SFEU). Společnost Weichert však nevyužila včas své právo podat žalobu, takže sporné rozhodnutí vůči ní nabylo právní moci. Jak jsem již uvedla¹⁹, společnost Weichert tuto právní moc rozhodnutí nemůže obejít podáním vedlejších kasačních opravných prostředků v soudních řízeních zahájených jinými adresáty sporného rozhodnutí s ohledem na jejich příslušnou odpovědnost.

63. Možnost neprivilegovaného vedlejšího účastníka řízení účastnit se řízení v prvním stupni, jakož i jeho právo zpochybnit prvoinstanční rozhodnutí Tribunálu podáním vlastního kasačního opravného prostředku nesmí být zneužity jako kompenzace toho, že daný účastník řízení nechal marně uplynout lhůtu k podání vlastní žaloby na neplatnost, kterou mohl podat. Parazitující subjekty nemohou podat vedlejší kasační opravný prostředek jako prostředek právní ochrany.

64. Projednávaná věc nabízí Soudnímu dvoru ojedinělou příležitost k objasnění tohoto procesněprávního detailu, který nemůže zůstat nepovšimnut s ohledem na budoucí případy týkající se práva hospodářské soutěže a obecně s ohledem na řízení o kasačním opravném prostředku.

65. Vzhledem k tomu, že napadený rozsudek se ve smyslu procesněprávních ustanovení tedy přímo nedotýká společnosti Weichert, její dva vzájemné kasační opravné prostředky podané ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P nesplňují podmínky přípustnosti podle čl. 56 odst. 2 druhé věty statutu. Jsou nepřijatelné.

17 — Bod 46 napadeného rozsudku.

18 — Rozsudky *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise* (C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, body 55 až 58) a *International Power a další v. NALOO* (C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P a C-180/01 P, EU:C:2003:534, body 51 až 53).

19 — Viz výše, bod 47 tohoto stanoviska.

3. Dílčí závěr

66. Celkově vzato je tedy účast společnosti Weichert na řízení přípustná pouze v rozsahu, v němž tato společnost odpovídá na kasační opravné prostředky podané ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P s cílem hájit své legitimní zájmy s ohledem na svou odpovědnost, kterou nese společně a nerozdílně se společností Del Monte. Z důvodu neexistence přímého dotčení ve smyslu čl. 56 odst. 2 druhé věty statutu však společnost Weichert není oprávněna podat proti napadenému rozsudku vlastní opravné prostředky ve formě vedlejších kasačních opravných prostředků nad rámec předmětu sporu obou těchto hlavních kasačních opravných prostředků podaných ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P.

B – K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku podanému společností Del Monte ve věci C-293/13 P

67. Kasační opravný prostředek společnosti Del Monte podaný ve věci C-293/13 P, který se opírá o pět důvodů, se v zásadě zabývá vztahy mezi společnostmi Del Monte a Weichert. Je namístě přezkoumat jednotlivé důvody kasačního opravného prostředku v nepatrně pozměněném pořadí.

1. První, třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: neexistence hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert, důkazní břemeno, presumpce nevinny

68. Společnost Del Monte Tribunálu vytýká, že se nesprávně domníval, že je společně a nerozdílně odpovědná za kartelové delikty spáchané společností Weichert. Tyto výhrady jsou uvedeny nejprve v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku jako porušení článku 81 ES (nyní článek 101 SFEU) a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003²⁰. Téže problematiky se kromě toho týká i třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku podaného ve věci C-293/13 P, tyto důvody však otázku spoluodpovědnosti společnosti Del Monte zkoumají z hlediska důkazního břemene (třetí důvod) a presumpce nevinny – zásada *in dubio pro reo* (čtvrtý důvod). Vzhledem k tomu, že se tyto důvody kasačního opravného prostředku obsahově prolínají, přezkoumám všechny tři dále v jejich vzájemné souvislosti.

a) První důvod kasačního opravného prostředku: kritéria předpokladu existence hospodářské jednotky

69. Společnost Del Monte v rámci prvního důvodu svého kasačního opravného prostředku uvádí, že se Tribunal nesprávně domníval, že mezi ní a společností Weichert existuje hospodářská jednotka. Společnost Del Monte se navíc ve zcela rozhodující míře opírá o řadu argumentů, které souvisejí s konkrétními skutkovými okolnostmi tohoto případu a v podstatě se vztahují ke struktuře společnosti Weichert jako komanditní společnosti založené podle německého práva, k dohodě o distribuci uzavřené mezi společnostmi Del Monte a Weichert, k diskusím mezi společnostmi Weichert a Del Monte a k cenové politice společnosti Weichert.

i) Přípustnost

70. Komise a kupodivu i společnost Weichert zpochybňují toto tvrzení a považují ho za nepřipustné zpochybňování posouzení skutkových okolností a důkazů provedeného Tribunálem.

71. První důvod kasačního opravného prostředku společnosti Del Monte ve skutečnosti kolísá na velmi tenké hranici mezi otázkou posouzení skutkových okolností a důkazů na straně jedné a problematikou právní kvalifikace skutkového stavu na straně druhé. Zatímco Soudní dvůr jako instance rozhodující o kasačním opravném prostředku nemá pravomoc posuzovat skutkové okolnosti a důkazy –

20 — Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

s výjimkou případné námitky zkreslení, je v řízení o kasačním opravném prostředku příslušný k výkonu přezkumu právní kvalifikace skutkového stavu²¹. Soudní dvůr má v každém případě pravomoc přezkoumat, zda Tribunál uplatnil při přezkumu legality sporného rozhodnutí správná právní kritéria a zda ze zjištěného skutkového stavu vyvodil z právního hlediska správné závěry²².

72. První důvod kasačního opravného prostředku společnosti Del Monte je tudíž přípustný pouze v rozsahu, v němž Tribunálu vytýká, že nezohlednil právní kritéria pro konstatování hospodářské jednotky mezi dvěma nebo více společnostmi, která jsou platná v evropském právu hospodářské soutěže. Soudní dvůr by však měl při přezkoumání tvrzení společnosti Del Monte odolat pokušení, aby nahradil posouzení provedené Tribunálem svým vlastním posouzením skutkového stavu a důkazů, k čemuž nemá pravomoc. Pokud Soudní dvůr nechce, aby se z řízení o kasačním opravném prostředku stalo odvolací řízení, musí se striktně držet skutkových okolností zjištěných Tribunálem.

ii) Opodstatněnost

73. Podle ustálené judikatury může být jednání dceřiné společnosti porušující pravidla hospodářské soutěže přičteno její mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, především s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které mezi těmito dvěma právními subjekty existují²³.

74. Jinými slovy tedy může být mateřská společnost shledána spoluodpovědnou za kartelové delikty své dceřiné společnosti, pokud byla dceřiná společnost v době spáchání protiprávního jednání pod rozhodujícím vlivem své mateřské společnosti²⁴. V této souvislosti je druhořadé, zda mateřská společnost vykonávala tento vliv na dceřinou společnost sama nebo spolu s jinými společnostmi.

75. V případě společností Del Monte a Weichert sice nelze hovořit o klasickém vztahu mezi mateřskou a dceřinou společností, ale spíše o partnerství mezi společnostmi Del Monte a rodinou W²⁵. Uvedená kritéria však lze bez problémů uplatnit i na takový případ partnerství. Shodli se na tom všichni účastníci řízení a i Tribunál správně vycházel z tohoto předpokladu²⁶.

76. Vzhledem k tomu, že společnost Del Monte neměla stoprocentní nebo téměř stoprocentní podíl ve společnosti Weichert, v projednávané věci nemohla platit vyvratitelná domněnka výkonu rozhodujícího vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert²⁷, ale Komise ji musela prokázat²⁸.

21 — Rozsudky Komise v. Brazzelli Lualdi a další (C-136/92 P, EU:C:1994:211, bod 49), Rada v. Zhejiang Xian Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, bod 55) a Ziegler v. Komise (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 74).

22 — Rozsudky Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise (C-403/04 P a C-405/04 P, EU:C:2007:52, bod 40), Bertelsmann a Sony Corporation of America v. Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 117), Solvay v. Komise (C-109/10 P, EU:C:2011:686, bod 51) a Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, bod 59).

23 — V této souvislosti viz hlavně rozsudky Imperial Chemical Industries v. Komise (48/69, EU:C:1972:70, body 132 až 135), Geigy v. Komise (52/69, EU:C:1972:73, bod 44) a Europemballage a Continental Can v. Komise (6/72, EU:C:1973:22, bod 15); z nedávné doby viz zejména rozsudky ETI a další (C-280/06, EU:C:2007:775, bod 39 ve spojení s bodem 49), Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 58), Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, bod 43) a Areva v. Komise (C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 30).

24 — V tomto smyslu viz rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536, body 60 a 61), Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620, body 56, 63 a 95), Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, zejména body 40 a 41) a Areva v. Komise (C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, body 32 a 33).

25 — Bod 72 napadeného rozsudku, jakož i body 382 a 383 odůvodnění sporného rozhodnutí.

26 — Viz zejména body 50 až 56, jakož i body 87 a 88 napadeného rozsudku.

27 — K otázce vyvratitelné domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu viz např. judikatura uvedená výše v poznámce pod čarou 24.

28 — K tomu viz zejména rozsudek Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, body 102, 104 a 105); podobně, byť v jiné souvislosti, viz rozsudek AceaElectrabel Produzione v. Komise (C-480/09 P, EU:C:2010:787, body 46 a násl.).

77. Tribunál po důkladném objasnění důkazního materiálu vychází v napadeném rozsudku z toho, že Komisi se podařilo prokázat existenci rozhodujícího vlivu²⁹. Tribunál zakládá svůj názor na souhrnném výkladu různých okolností projednávané věci, konkrétně na

- vazbách mezi společnostmi Del Monte a rodinou W. v podobě komanditní společnosti založené podle německého práva, přičemž společnost Del Monte sice převzala roli pouhého komanditisty, ale vlastnila 80 % podílů ve společnosti a měla určitá práva veta,
- dohodě o distribuci mezi společnostmi Del Monte a Weichert, která v praxi vedla k tomu, že se společnost Del Monte stala výhradním dodavatelem banánů společnosti Weichert a společnost Weichert se na oplátku stala výhradním distributorem banánů značky Del Monte v severní Evropě,
- výměně informací mezi společnostmi Weichert a Del Monte, podle níž společnost Weichert pravidelně a podrobně informovala společnost Del Monte o své běžné obchodní činnosti, jakož i na
- diskuzích ohledně cenové politiky a zásobování společnosti Weichert, v jejichž rámci se společnosti Del Monte a Weichert intenzivně a občas i protichůdně vyjadřovaly k otázkám distribuce a stanovení cen banánů společností Weichert.

78. Jak jsem již uvedla, bylo by ve zjevném rozporu se smyslem řízení o kasačním opravném prostředku, pokud by Soudní dvůr nyní přezkoumal všechny důkazní materiál a jeho posouzení provedené Tribunálem nahradil svým vlastním posouzením. Ve stadiu řízení o kasačním opravném prostředku lze pouze přezkoumat, zda Tribunál, který vycházel ze zjištění obsažených v napadeném rozsudku týkajících se skutkového stavu, uplatnil z *právního hlediska* správná kritéria.

79. Je třeba zdůraznit, že existenci hospodářské jednotky lze dovodit ze souboru shodujících se okolností, třebaže žádná z těchto okolností sama o sobě nepostačuje k prokázání existence takovéto jednotky³⁰. Přihlížet je tedy třeba ke všem relevantním skutečnostem konkrétního případu jako celku i k závěrům, které z toho vyvodil Tribunál, a přitom se neomezit na selektivní zkoumání jednotlivých skutečností, o něž usiluje společnost Del Monte.

80. Vzhledem k tomu, že každý případ má navíc svá specifika, nemůže být rozhodující ani otázka, zda lze v judikatuře Soudního dvora nebo Tribunálu nalézt precedenty, které jsou koncipovány úplně stejně nebo podobně jako projednávaný případ.

81. S ohledem na výše uvedené přistoupím dále k oběma výtkám uplatněným společnostmi Del Monte, kterými popírá výkon rozhodujícího vlivu na společnost Weichert a dále chce v každém případě zpochybnit úspěšnost takového vlivu.

– K vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert (druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku)

82. Společnost Del Monte zaprvé popírá, že vůbec vykonávala rozhodující vliv na společnost Weichert. Společnost Del Monte se domnívá, že skutečnosti, na základě kterých Komise a souhlasně i Tribunál došli k závěru, že v projednávaném případě šlo o rozhodující vliv, nesplňují právní podmínky vzniku spoluodpovědnosti určité společnosti za kartelový delikt jiné společnosti. Společnost Del Monte v této souvislosti Tribunálu vytýká „nesprávný výklad testu umožňujícího určit odpovědnost mateřské společnosti“.

29 — Bod 276 napadeného rozsudku.

30 — Rozsudek Knauf Gips v. Komise (C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 65).

83. Argumenty, o které se společnost Del Monte opírá v souvislosti s touto námitkou, lze v podstatě zařadit do dvou okruhů problémů: na jedné straně jde o otázku, zda společnost Del Monte měla možnost vykonávat rozhodující vliv, a na druhé straně jde o otázku, zda skutečně došlo k výkonu takového vlivu.

84. Pokud jde zaprvé o *možnosti výkonu rozhodujícího vlivu*, společnost Del Monte poukazuje na to, že v rámci partnerství s rodinou W., které mělo právní formu komanditní společnosti založené podle německého práva, převzala pouze roli komanditisty, byla vyloučena z řízení společnosti a také v jiných ohledech disponovala jen omezenými spolurozhodovacími právy. Společnost Del Monte v této souvislosti cituje ustanovení německého obchodního zákoníku a společenské smlouvy platné pro společnost Weichert.

85. Z právního hlediska je v tomto ohledu třeba poznamenat, že nelze posuzovat pouze podle kritérií vyplývajících z příslušného práva obchodních společností (zákonná ustanovení, ale také ujednání obsažená ve společenských smlouvách), zda společnost může autonomně určovat své chování na trhu, anebo zda je vystavena rozhodujícímu vlivu jiné společnosti. Je sice třeba zohlednit, jakými pravomocemi disponují orgány společností a společníci. Rozhodující je nakonec ale hospodářská realita. Právo hospodářské soutěže se totiž nezaměřuje na formální aspekty, nýbrž na skutečné chování podniků³¹.

86. Postavení komanditisty, který je vyloučen z vedení společnosti, z hlediska předpisů práva obchodních společností jistě samo o sobě nestačí k nastolení domněnky, že by mohlo jít o výkon rozhodujícího vlivu. V každém případě je však možné, že se objeví další skutečnosti hospodářské, organizační a právní povahy, které propůjčují i pouhému komanditistovi tolik pravomocí, že *de facto* může vykonávat rozhodující vliv na dotčenou společnost.

87. Právě takové skutečnosti Tribunál konstatoval v projednávané věci.

88. Zaprvé Tribunál poukázal na práva veta společnosti Del Monte v rámci struktury společnosti Weichert. Taková práva veta sice ještě sama o sobě *de iure* neznamenal výlučnou kontrolu společnosti Del Monte nad společností Weichert. Není však vyloučeno, že ve spojení s jinými skutečnostmi *de facto* vedla k výlučné kontrole³². V každém případě je lze považovat za základ společné kontroly mezi společností Del Monte a rodinou W., což podle nejnovější judikatury již může být dostačující pro přičtení odpovědnosti za porušení pravidel kartelového práva³³.

89. Není ostatně z hlediska práva nezbytné, aby se taková práva veta týkala opatření aktuálního řízení společnosti nebo konkrétně chování společnosti na trhu, ale naopak stačí, že tato práva veta dotčenému společníkovi zcela obecně zajišťují dostatečný vliv na obchodní politiku společnosti v nejširším smyslu³⁴.

90. Práva veta společnosti Del Monte se podle zjištění Tribunálu vztahovala mimo jiné na důležitá rozhodnutí valné hromady společníků týkající se rozpočtu, investičních plánů a personálních plánů³⁵. Taková práva veta zabezpečují společníkovi zpravidla značný faktický vliv na obchodní politiku, i když mu z čistě právního hlediska nemusí umožňovat spolurozhodování běžné obchodní činnosti.

31 — K tomu viz nedávno vydaný rozsudek Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, zejména body 66 až 68), jakož i mé stanovisko v dané věci (EU:C:2012:763, body 71 a 72).

32 — V tomto smyslu viz rozsudky Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479, body 102 až 105) a rozsudek Sasol a další v. Komise (T-541/08, EU:T:2014:628, body 53 a 54).

33 — Rozsudky Dow Chemical v. Komise (C-179/12 P, EU:C:2013:605), EI du Pont de Nemours v. Komise (C-172/12 P, EU:C:2013:601) a Avebe v. Komise (T-314/01, EU:T:2006:266).

34 — K tomu viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536, body 73 a 74), jakož i mé stanovisko v dané věci (C-97/08 P, EU:C:2009:262, body 89 až 93), dále rozsudek Schindler Holding a další v. Komise (C-501/11 P, EU:C:2013:522, zejména bod 112).

35 — Bod 99 napadeného rozsudku a bod 387 odůvodnění sporného rozhodnutí.

91. Zadruhé Tribunál zdůraznil, že společnost Del Monte vlastnila ve svém postavení komanditisty 80 % podílů ve společnosti Weichert. Tribunál na základě toho dospěl k závěru, že společnost Del Monte měla výraznou hospodářskou motivaci vykonávat vliv na společnost Weichert³⁶.

92. Zatřetí Tribunál poukázal na dohodu o distribuci uzavřenou mezi společnostmi Del Monte a Weichert, která v praxi vedla k tomu, že společnost Del Monte se stala výhradním dodavatelem banánů společnosti Weichert a společnost Weichert se na oplátku stala výhradním distributorem banánů značky Del Monte v severní Evropě³⁷.

93. Takový vztah výhradnosti může být zpravidla způsobilý vyvolat situaci hospodářské a organizační závislosti, zvláště pokud je spjat s postavením zdaleka největšího vlastníka podílů ve společnosti dotýcného obchodníka, a umožnit výkon rozhodujícího vlivu na obchodní politiku.

94. Otázka, zda v projednávané věci skutečně existoval takový vztah závislosti mezi společnostmi Del Monte a Weichert, je čistě skutkového charakteru, a její posouzení tudíž patří výlučně do pravomoci Tribunálu. Z právního hlediska každopádně nic nebránilo tomu, aby se Tribunál domníval, že společnost Del Monte byla vzhledem ke všem svým hospodářským vazbám jako celku a vazbám z hlediska práva obchodních společností se společností Weichert, které byly zjištěny v řízení v prvním stupni, způsobilá vykonávat navzdory svému postavení komanditisty rozhodující vliv na tuto společnost.

95. Ve výsledku však není třeba odpovídat na otázku, zda společnost Del Monte měla z právního hlediska dostatek možností vykonávat rozhodující vliv na společnost Weichert a zda společnost Del Monte měla *de iure* výlučnou kontrolu nad společností Weichert nebo se o tuto kontrolu musela dělit s rodinou W., pokud je prokázáno, že společnost Del Monte *de facto* vykonávala rozhodující vliv³⁸.

96. Pokud jde o tento *faktický výkon rozhodujícího vlivu*, společnost Del Monte se podle zjištění Tribunálu nechala průběžně a podrobně informovat společností Weichert o její běžné obchodní činnosti na trhu s banány, přičemž toto informování dalece přesahovalo rámec práv společnosti Del Monte podle společenské smlouvy, jakož i podle dohody o distribuci³⁹. Společnost Del Monte však především podle zjištění Tribunálu⁴⁰ ve více případech výslovně a přímo udělovala pokyny týkající se distribuce a stanovení cen banánů prodávaných společností Weichert pod ochrannou známkou Del Monte⁴¹.

97. Tribunál tak měl k dispozici řadu důkazů, na základě kterých mohl dospět k závěru, že společnost Del Monte skutečně vykonávala rozhodující vliv na obchodní politiku společnosti Weichert, a dokonce přímo zasahovala do chování společnosti Weichert na trhu, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení. Tribunál přitom mohl existenci konkrétních pokynů společnosti Del Monte týkajících se distribuce svých banánů, a s tím souvisejícího stanovení cen považovat za obzvláště zjevnou indicii o existenci rozhodujícího vlivu této společnosti na společnost Weichert⁴².

98. Na jedné straně lze připustit, že by důkazy bylo možné vykládat i jinak, než jak je vyložil Tribunál. Na druhé straně však úkolem Soudního dvora jako instance rozhodující o kasačním opravném prostředku není nahradit nezávislé a právně bezchybné hodnocení důkazů provedené Tribunálem svým vlastním hodnocením důkazů.

36 — Body 122, 125 a 130 napadeného rozsudku, jakož i body 387 a 404 odůvodnění sporného rozhodnutí.

37 — Bod 135 napadeného rozsudku a bod 383 odůvodnění sporného rozhodnutí.

38 — K tomu viz mé stanovisko ve věci Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:11, body 144, 145 a 154).

39 — Body 156 až 158 napadeného rozsudku, jakož i body 388 a 393 odůvodnění sporného rozhodnutí.

40 — Body 204, 220 a pro doplnění body 171, 175, 176 a 185 napadeného rozsudku, jakož i body 389 a 390 odůvodnění sporného rozhodnutí.

41 — Otázka, zda byly tyto pokyny společností Weichert patřičně dodržovány, a byly tudíž udělovány s „úspěchem“, je předmětem zvláštní části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, kterou se budu zabývat hned dále (viz níže body 96 až 107 tohoto stanoviska).

42 — Viz mé stanovisko ve věci Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:262, bod 89).

– K tvrzenému nedodržování pokynů společností Weichert (první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku)

99. Společnost Del Monte dále popírá, že její vliv na společnost Weichert byl vykonáván s úspěchem. Společnost Del Monte v podstatě tvrdí, že společnost Weichert v praxi nedodržovala všechny pokyny udělované společností Del Monte, a dokonce vedla se společností Del Monte – soudní a mimosoudní – právní spory. Podle společnosti Del Monte neměl Tribunál za těchto okolností vycházet z existence hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert nebo z domněnky existence rozhodujícího vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert.

100. Jak jsem již uvedla, z existence hospodářské jednotky mezi dvěma společnostmi lze vycházet pouze tehdy, pokud jedna z nich samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě dodržuje pokyny, které jí udělila druhá společnost⁴³.

101. Toto kritérium by však nemělo být mylně chápáno v tom smyslu, že jedna společnost musí bezvýhradně dodržet *všechny* pokyny udělené druhou společností a že mezi nimi nemůže docházet k žádným názorovým rozporům, nýbrž tak že zmíněné pokyny musejí být dodržovány jen *ve své podstatě*. Společnost ani nemusí eliminovat v zárodku každý odpor druhé společnosti vůči svému vlivu a každý právní prostředek obrany druhé společnosti, aby prokázala svůj vliv, a tudíž existenci hospodářské jednotky.

102. Ani v klasických strukturách koncernu nejsou vnitřní názorové rozpory žádným ojedinělým jevem. Někdy se stává, že stoprocentní nebo téměř stoprocentní dceřiné společnosti nedodržují pokyny, které jim udělují jejich mateřské společnosti, a dokonce že porušují velmi důležité pokyny. Je například běžné, že mateřské společnosti v rámci programů týkajících se uplatňování pokynů udělují všem svým dceřiným společnostem takzvané pokyny programu slučitelnosti, kterými jim zabráňují uplatňovat jakékoli protisoutěžní obchodní praktiky. Případné nedodržení takových pokynů programu slučitelnosti, jejichž význam pro obchodní styk, ale i pro právo hospodářské soutěže je nesporný, podle judikatury v žádném případě nevylučuje, aby byla jedna společnost shledána odpovědnou za kartelový delikt jiné společnosti⁴⁴.

103. V souladu s tím Tribunálu v projednávané věci z právního hlediska nic nebránilo v tom, aby vycházel z existence hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert, i když společnost Weichert nedodržovala všechny pokyny udělované společností Del Monte a i v řadě jiných ohledů se bránila vůči společnosti Del Monte právními prostředky.

104. O rozhodujícím vlivu a o hospodářské jednotce však nelze hovořit tehdy, když existují vážné indicie svědčící o tom, že nedodržování pokynů, které udělila jedna společnost druhé společnosti, bylo pravidlem a vedlo k samostatnému jednání druhé společnosti na trhu.

105. Tribunál proto v projednávané věci zcela správně přezkoumal jemu předložený důkazní materiál z toho hlediska, zda se společnost Weichert *obecně neřídila* pokyny společnosti Del Monte a jednala na trhu samostatně⁴⁵. V této souvislosti se Tribunál zvláště podrobně věnoval tvrzení společnosti Del Monte, že společnost Weichert tím, že se zaměřovala na cenovou hladinu společnosti Dole, řídila jinou cenovou politikou, než kterou si přála společnost Del Monte, a dále tím, že neuplatnila nový marketingový plán společnosti Del Monte, s jehož pomocí společnost Del Monte údajně chtěla umístit své banány do prémiové sekce s cílem přiblížit se cenové hladině společnosti Chiquita.

43 — K tomu viz opět judikaturu uvedenou v poznámce pod čarou 23.

44 — Rozsudek Schindler Holding a další v. Komise (C-501/11 P, EU:C:2013:522, zejména bod 144).

45 — Bod 208 napadeného rozsudku.

106. Pokud by se takové skutečnosti prokázaly, představovaly by skutečně významnou indicii svědčící proti existenci (úspěšného) výkonu rozhodujícího vlivu ze strany společnosti Del Monte na společnost Weichert, a tudíž proti existenci hospodářské jednotky mezi oběma těmito společnostmi.

107. Společnost Del Monte se totiž také pokoušela ve svých písemných a ústních vyjádřeních v tomto řízení o kasačním opravném prostředku průběžně vzbuzovat dojem, že v případě domnělého nedodržování jejích cenových pokynů a jejího nového marketingového plánu společností Weichert během období protiprávního jednání v letech 2000 až 2002 šlo o prokázanou skutečnost.

108. Pokud se však neomezíme pouze na část citovanou společností Del Monte⁴⁶, ale zohledníme celou část napadeného rozsudku věnující se tomuto tématu v celkových souvislostech⁴⁷, ukazuje se, že Tribunál vůbec nepovažoval tvrzení společnosti Del Monte za prokázané. Tribunál například zdůrazňuje, že společnost Del Monte neuvádí „žádný důkaz jasného projevu svých očekávání vůči společnosti Weichert“⁴⁸. Tribunál mimoto konstatuje, že prohlášení ostatních dovozců, o něž se společnost Del Monte pokoušela opřít, byla ve skutečnosti v rozporu s jejími vlastními tvrzeními⁴⁹.

109. Podle těchto skutkových zjištění Tribunálu, která jsou jako jediná – s výhradou případného zkreslení⁵⁰ – rozhodující pro účely přezkumu prvního důvodu kasačního opravného prostředku, tudíž šlo v případě úvah účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek týkajících se údajné samostatné cenové politiky společnosti Weichert a neuplatnění nového marketingového plánu společnosti Del Monte společností Weichert o prostá tvrzení⁵¹, která Tribunál při zohlednění dalších důkazů vůbec nepovažoval za přesvědčivá.

110. Za těchto okolností Tribunálu nelze v tomto ohledu vytýkat nesprávnou právní kvalifikaci skutkových okolností případu. Tribunál nebyl s ohledem na skutková zjištění učiněná v řízení v prvním stupni podle právních předpisů povinen vycházet z neexistence hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert.

b) Třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: důkazní břemeno a presumpce nevin

111. V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku společnost Del Monte Tribunálu vytýká obrácení důkazního břemene, zatímco čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku se opírá o presumpci nevin (zásada *in dubio pro reo*). Oba tyto důvody kasačního opravného prostředku vycházejí shodně z tvrzení, že důkazní situace v tomto soudním řízení nepřipouští domněnku existence rozhodujícího vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert, takže se nelze domnívat, že je společnost Del Monte spoluodpovědná za kartelový delikt společnosti Weichert.

112. Podle mého názoru je cílem tohoto tvrzení přimět Soudní dvůr pod rouškou právních výtek k tomu, aby znovu posoudil skutečnosti a důkazy, k čemuž není Soudní dvůr v řízení o kasačním opravném prostředku příslušný. V souladu s tím by měly být oba tyto důvody kasačního opravného prostředku prohlášeny za nepřijatelné⁵².

46 — Del Monte se opakovaně opírá o bod 208 napadeného rozsudku.

47 — Viz zejména body 208 až 215 napadeného rozsudku.

48 — Bod 210 napadeného rozsudku.

49 — Bod 211 napadeného rozsudku.

50 — Pokud jde o námitku zkreslení důkazů uplatněnou společností Del Monte, viz mé úvahy v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku obsažené v bodech 122 až 165 tohoto stanoviska.

51 — Ani na můj výslovný dotaz nebyla společnost Del Monte na jednání před Soudním dvorem schopná objasnit, kde v napadeném rozsudku má být obsaženo konstatování skutkového stavu podporující její tvrzení nebo který důkaz měl Tribunál v tomto ohledu nechat bez povšimnutí.

52 — Rozsudky *Lafarge v. Komise* (C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 23), *Ziegler v. Komise* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 75 a 76) a *FLSmidth v. Komise* (C-238/12 P, EU:C:2014:284, bod 31).

113. Pouze pro úplnost dodávám, že tvrzení společnosti Del Monte není přesvědčivé ani po obsahové stránce.

i) Třetí důvod kasačního opravného prostředku: důkazní břemeno

114. V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku společnost Del Monte tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když obrátil důkazní břemeno vycházející z domněnky, že některé důkazy předložené společností Del Monte nemohou prokázat nezávislost společnosti Weichert na společnosti Del Monte.

115. Přitom jde konkrétně o práva veta v rámci společnosti Weichert⁵³, o stanovování cen, které tato společnost provádí⁵⁴, o její postoj v právním sporu před vnitrostátním soudem⁵⁵ a o chybějící konsolidaci výsledků společností Del Monte a Weichert⁵⁶.

116. Je pravda, že Tribunál tvrzení společnosti Del Monte uvedenému v této souvislosti nepřiznal důkazní hodnotu, pokud jde o nezávislost společnosti Weichert vůči společnosti Del Monte. Na rozdíl od názoru společnosti Del Monte to však neznamená obrácení důkazního břemene. Tribunál naopak zcela správně vycházel z toho, že pokud jde o spoluodpovědnost společnosti Del Monte za protiprávní jednání, nese důkazní břemeno Komise⁵⁷.

117. Tribunál přezkoumal důkazní hodnotu všech důkazů, které mu byly předloženy, když vycházel z tohoto rozdělení důkazního břemene. Tribunál dospěl k závěru, že jednak existoval dostatek důkazů prokazujících rozhodující vliv společnosti Del Monte na společnost Weichert a jednak protiargumenty společnosti Del Monte nebyly způsobilé vyvrátit tvrzení Komise. Tento postup nelze právně zpochybnit⁵⁸. Neobsahuje obrácení důkazního břemene, ale zakládá se na obvyklém rozložení důkazního břemene, které předchází otázce objektivního důkazního břemene⁵⁹.

ii) Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku: presumpce neviny

118. V rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku společnost Del Monte uvádí, že Tribunál porušil zásadu presumpce neviny (zásada *in dubio pro reo*)⁶⁰, když i navzdory pochybným indiciím vycházel ze spoluodpovědnosti společnosti Del Monte za kartelový delikt společnosti Weichert.

119. K tomuto čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku nelze z obsahového hlediska uvést nic jiného než k prvnímu důvodu. Jak jsem již uvedla výše⁶¹, Tribunál mohl ze všech důkazů, které měl k dispozici, dospět k závěru, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, že společnost Del Monte vykonávala během období protiprávního jednání rozhodující vliv na společnost Weichert, a že obě tyto společnosti tudíž tvořily v té době hospodářskou jednotku.

53 — Bod 113 napadeného rozsudku.

54 — Bod 208 napadeného rozsudku.

55 — Body 237 a 238 napadeného rozsudku.

56 — Body 259 a 260 napadeného rozsudku.

57 — Body 104 a 221 napadeného rozsudku.

58 — Viz také rozsudek *Knauf Gips v. Komise* (C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 80).

59 — V tomto smyslu rozsudek *Aalborg Portland a další v. Komise* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 79 a 132) a – z oblasti článku 86 Smlouvy o EHS – Rozsudek *Lucazeau a další* (110/88, 241/88 a 242/88, EU:C:1989:326, bod 25). Pokud jde o rozložení důkazního břemene v nejrůznějších souvislostech, viz kromě toho má stanoviska ve věcech *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise* (C-105/04 P, EU:C:2005:751, bod 73), *T-Mobile Netherlands a další* (C-8/08, EU:C:2009:110, bod 89), *Akzo Nobel a další v. Komise* (C-97/08 P, EU:C:2009:262, bod 74) a *Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise* (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:11, bod 170).

60 — Společnost Del Monte se v této souvislosti odvolává na článek 48 Listiny základních práv a na čl. 6 odst. 2 EÚLP.

61 — K tomu viz výše body 82 až 110 tohoto stanoviska.

120. Existuje-li dostatek důkazů hovořících ve prospěch konstatování spoluodpovědnosti, nelze hovořit o porušení zásady *presumpce nevinny*.

iii) Dílčí závěr

121. Třetí důvod kasačního opravného prostředku je tudíž stejně nepodložený jako čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku.

2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: zkreslení důkazů

122. Vzhledem k tomu, že první důvod kasačního opravného prostředku nepřesvědčí, jak jsem uvedla výše, stejně jako třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku, budu se dále zabývat druhým důvodem kasačního opravného prostředku, který je uplatňován pouze podpůrně. V něm společnost Del Monte Tribunálu vytýká, že v řadě ohledů zkreslil důkazy, které zase všechny souvisejí s možnostmi vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert.

a) K jednotlivým námitkám zkreslení

123. Podle ustálené judikatury se domněnka zkreslení skutkového stavu nebo důkazů váže na přísné předpoklady. O takové zkreslení se jedná, pouze pokud se posouzení existujících důkazů jeví bez předložení nových důkazů zjevně nesprávným⁶². Ihned podotýkám, že ani jedna z námitek zkreslení uplatněných společností Del Monte ani zdaleka tyto vysoké požadavky nesplňuje.

124. Stejně jako Komise a společnost Weichert i já mám dojem, že společnost Del Monte je pouze nespokojená s hodnocením důkazů provedeným Tribunálem a Soudnímu dvoru chce nyní předsunout alternativní výklad důkazního materiálu, který však vůbec není nevyhnutelný.

i) K námitce zkreslení společenské smlouvy

125. Společnost Del Monte nejprve uvádí řadu námitek zkreslení ve vztahu ke společenské smlouvě, ve které společnost Weichert stanovila, že její právní formou bude komanditní společnost podle německého práva.

– K právům veta komanditisty

126. Společnost Del Monte zaprvé odkazuje na § 7 odst. 3 společenské smlouvy, který stanoví, že komplementáři museli v případě určitých úkonů žádat o předběžný písemný souhlas všech společníků. Společnost Del Monte se domnívá, že Tribunál toto ustanovení zkreslil, když v bodě 101 napadeného rozsudku vycházel z toho, že „soubor důležitých úkonů, které nezbytně měly, byť nepřímo, dopad na řízení společnosti Weichert“, nebylo možné „přijmout bez souhlasu komanditistů“.

127. Tato námitka je nepodložená.

128. V případě úkonů, k jejichž přijetí bylo podle § 7 odst. 3 společenské smlouvy třeba souhlasu všech společníků, se jednalo o nákup a prodej nemovitostí, podílu na základním kapitálu nebo jiné účasti v jiných podnicích, investice přesahující 100 000 německých marek (DEM), půjčky zaměstnancům přesahující částku 10 000 DEM, půjčky pro společnost Weichert překračující rámec běžných

62 — Rozsudky PKK a KNK v. Rada (C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 37), Sniace v. Komise (C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 37) a Lafarge v. Komise (C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 17).

obchodních činností, vydávání záruk touto společností, odměny společníka jednatele a každá dohoda uzavřená společníkem jednatelem nebo společníky jednatelem zavádějící pravidelné platební povinnosti společnosti Weichert na částku přesahující 10 000 DEM měsíčně s výjimkou pracovních smluv, alespoň pokud stanovily nižší roční odměnu než 60 000 DEM.

129. Je snadno přijatelné – a v každém případě nikoli zjevně nesprávné – považovat takové postupy za „soubor důležitých úkonů“ a předpokládat, že právo veta, které společnosti Del Monte v tomto ohledu přísluší, „nezbytně měl[o], byť nepřímo, dopad na řízení společnosti Weichert“⁶³. V uvedené části rozsudku na rozdíl od tvrzení společnosti Del Monte konkrétně není řeč o dopadu na chování společnosti Weichert na trhu. Konstatování takového dopadu by podle judikatury navíc vůbec nebylo nutné⁶⁴.

– K právům veta komplementáře

130. Zadruhé Del Monte napadá bod 114 napadeného rozsudku, v němž Tribunál uvádí, že „z ujednání společenské smlouvy nevyplývá“, že „komplementář měl právo veta ‚všech‘ rozhodnutí společnosti“. Společnost Del Monte má naproti tomu za to, že neexistuje žádné rozhodnutí, které mohla této společnosti vnutit za veto komplementáře.

131. Sporné úvahy Tribunálu je třeba vykládat v souvislosti s bezprostředně předcházejícími body napadeného rozsudku a jsou odpovědí na argument společnosti Del Monte týkající se § 9 odst. 2 druhé věty společenské smlouvy⁶⁵. Toto ustanovení se týká pouze určitých usnesení *valné hromady společníků* definovaných v § 9 odst. 4 této smlouvy. Souhlas komplementáře byl podle zmíněného ustanovení nezbytně nutný pouze v případě usnesení, která tam byla uvedena.

132. Za těchto okolností je závěr Tribunálu, že z ujednání společenské smlouvy nevyplývá, že komplementář měl právo veta týkající se „všech rozhodnutí společnosti“, snadno obhajitelný a v žádném případě jej nelze kvalifikovat jako zjevně nesprávný.

133. Pro doplnění je třeba připomenout, že případné zkreslení důkazů vede ke zrušení napadeného rozsudku pouze, pokud mohlo mít vliv na jeho výrok⁶⁶. V této souvislosti je podstatné, že ani obecné právo veta komplementáře týkající se „všech rozhodnutí společnosti“ jako takové ještě nic nevypovídá o tom, jaké právní a faktické možnosti vlivu měl komanditista v rámci dané společnosti. Společnost Del Monte neuvedla nic, co by Tribunál přimělo k závěru, že komplementář mohl ve společnosti sám – i přes odpor komanditisty – rozhodovat.

134. Jak jsem již uvedla, spoluodpovědnost komanditisty za kartelový delikt společnosti beztak nutně nepředpokládá, že komanditista vykonává výlučnou kontrolu, naopak i společná kontrola spolu s jedním nebo více komplementáři může vést k založení odpovědnosti podle předpisů kartelového práva⁶⁷.

63 — Bod 101 napadeného rozsudku (zvýraznění provedeno autorkou stanoviska).

64 — K tomu viz opět rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536, body 73 a 74), jakož i mé stanovisko v této věci (C-97/08 P, EU:C:2009:262, body 89 až 93), dále rozsudek Schindler Holding a další v. Komise (C-501/11 P, EU:C:2013:522, zejména bod 112).

65 — Viz body 111 až 114 napadeného rozsudku.

66 — Rozsudky P & O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya v. Komise (C-442/03 P a C-471/03 P, EU:C:2006:356, body 67 až 69), Sison v. Rada (C-266/05 P, EU:C:2007:75, body 70 až 72) a Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 112).

67 — K tomu viz výše bod 87 tohoto stanoviska.

– Ke jmenování a odvolání jednatele

135. Zatřetí účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek napadá bod 117 napadeného rozsudku, v němž Tribunál zamítl argument společnosti Del Monte, že neměla potřebné pravomoci, aby mohla jmenovat, měnit nebo i jen vetovat jmenování jednatelů společnosti Weichert. Zamítnutí jejího argumentu Tribunálem považuje společnost Del Monte za „zkreslení důkazů“.

136. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že účastník řízení podávající kasační opravný prostředek, který tvrdí, že se Tribunál dopustil zkreslování důkazů, musí přesně označit důkazy, jež byly Tribunálem zkresleny, a prokázat nesprávné právní posouzení, které dle jeho názoru Tribunál vedlo k tomuto zkreslení⁶⁸.

137. V projednávané věci takové informace vůbec nebyly uvedeny. Společnost Del Monte neoznačila konkrétní dokument ve spisu a podrobně nedoložila, jakým způsobem Tribunál tento dokument obsažený ve spisu zkreslil. V důsledku toho je tato část druhého důvodu kasačního opravného prostředku nepřijatelná.

138. Jinak se lze pouze domnívat, že společnost Del Monte má na mysli zkreslení § 9 odst. 3 společenské smlouvy, jelikož sporná část rozsudku se vztahuje na toto ustanovení. V uvedeném smluvním ujednání je však stanoveno doslova totéž, co uvádí Tribunál v bodě 117 napadeného rozsudku, a sice že ke změně společenské smlouvy se vyžaduje jednomyslnost společníků.

139. Vzhledem k tomu, že postavení osobně ručícího společníka jako jednatele bylo výslovně zakotveno v § 7 odst. 1 společenské smlouvy, mohlo být založeno nebo změněno pouze prostřednictvím změny této smlouvy, a tedy pouze se souhlasem společnosti Del Monte. Tvrzení společnosti Del Monte, že neměla právo veta, ani pokud jde o jmenování nebo odvolávání jednatelů, je proto v každém případě v takové obecné rovině nesprávné.

140. O zkreslení důkazů proto nelze hovořit. Naopak mám dojem, že se zde společnost Del Monte snaží přimět Soudní dvůr pod rouškou námitky zkreslení jednoduše k tomu, aby znovu posoudil skutkový stav, což v řízení o kasačním opravném prostředku není přípustné⁶⁹.

– K rozhodčímu mechanismu

141. Začtvrté vytýká společnost Del Monte Tribunálu zkreslení § 9 odst. 5 společenské smlouvy, který pro účely řešení patových situací stanovil, že ve valné hromadě společníků bude ustavena rozhodčí rada⁷⁰.

142. Společnost Del Monte konkrétně napadá dvě následující tvrzení Tribunálu obsažená v bodě 116 napadeného rozsudku:

- Tribunál v tomto bodě zaprvé pokládá „tvrzení o přijímání rozhodnutí v uvedené rozhodčí radě prostou většinou, tedy rozhodnutí pro rodinu W. nutně příznivých“, za „nepodložené“.
- Tribunál v tomto bodě dále uvádí, že „význam předmětné výhody musí být každopádně relativizován vzhledem ke specifickým pravomocem valné hromady“.

68 — Rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 50 a 159), Lafarge v. Komise (C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 16) a Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 152).

69 — Rozsudky Lafarge v. Komise (C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 23), Ziegler v. Komise (C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 75 a 76) a FLSmidth v. Komise (C-238/12 P, EU:C:2014:284, bod 31).

70 — Fungování tohoto rozhodčího mechanismu je shrnuto v bodě 115 napadeného rozsudku.

143. Po přezkoumání § 9 odst. 5 společenské smlouvy se mi ani jedno z těchto dvou tvrzení Tribunálu nezdá zjevně nesprávné. Naopak:

- V souvislosti s prvním tvrzením je třeba poznamenat, že § 9 odst. 5 společenské smlouvy neobsahuje žádné údaje o tom, jaké požadavky platily na většinu nezbytnou pro přijímání rozhodnutí v rozhodčí radě. Požadavek přijímání rozhodnutí prostou většinou lze možná dovodit z jiných ustanovení společenské smlouvy. Jejich zkreslení však společnost Del Monte nenamítala. Tvrzení Tribunálu se kromě toho vztahuje na většiny, na základě kterých byla rozhodnutí rozhodčí rady skutečně *přijata*. Je samozřejmé, že samotné ustanovení společenské smlouvy jako takové nemůže vypovídat o jeho praktickém uplatnění v rámci běžného chodu společnosti.
- Co se týče druhého argumentu, vyplývá z něj pouze tolik, že Tribunál posoudil a relativizoval rozsah výhod, které vyplynuly pro rodinu W. z rozhodčího mechanismu, v celkových souvislostech společenské smlouvy. Není zřejmé a účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek neuvádějí žádné argumenty objasňující otázku, do jaké míry mělo být takové posouzení v celkových souvislostech, z nichž vyplývají důkazy, zjevně nesprávné.

144. Dodávám, že samotná existence rozhodčího mechanismu v podobě rozhodčí rady je lecčím, jen ne důkazem pro tvrzení společnosti Del Monte, že „rodina [W.] nakonec sama rozhodla, jak měly být řízeny záležitosti společnosti Weichert“. I když totiž společnost Del Monte správně uvádí, že rodina W. měla v předmětné rozhodčí radě tři ze šesti hlasů, *neměla* tak právě – ani prostou – většinu.

ii) K námitce zkreslení některých dalších dokumentů

145. Společnost Del Monte se domnívá, že Tribunál zkreslil kromě společenské smlouvy i vypovídací hodnotu některých dalších dokumentů, které se nacházejí v procesním spise. Těmto dokumentům se budu nyní krátce věnovat.

– K „rovnováze sil“

146. Společnost Del Monte zaprvé vytýká „zjevné zkreslení“ vlastních vyjádření k žalobě podané v řízení prvním stupni⁷¹, kde hovořila o „rovnováze sil“ mezi komanditisty a komplementáři. Účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek se domnívá, že Tribunál v bodě 118 napadeného rozsudku na základě jejích úvah týkajících se „rovnováhy sil“ nesprávně dospěl k závěru, že rodina W. a společnost Del Monte vykonávaly nad společností Weichert společnou kontrolu, a pokládal to za indicii svědčící o tom, že společnost Del Monte byla způsobilá vykonávat rozhodující vliv na společnost Weichert.

147. O zkreslení argumentace účastníka řízení v prvním stupni Tribunálem jde – s přihlédnutím k judikatuře týkající se zkreslení skutkových okolností a důkazů – tehdy, pokud tuto argumentaci Tribunál pochopil zjevně nesprávně nebo ji reprodukoval v pozměněném smyslu⁷².

148. O tom nelze v projednávané věci hovořit. Tribunál sice v bodě 118 napadeného rozsudku použil pojem „rovnováha sil“ uvedený společností Del Monte. Z obsahového hlediska však v předmětné části rozsudku vůbec nereprodukoval argumentaci společnosti Del Monte. Tribunál naopak odkazoval na své vlastní bezprostředně předcházející úvahy týkající se některých ustanovení společenské smlouvy⁷³ a vyvodil z nich závěr, že společnost Del Monte byla způsobilá vykonávat rozhodující vliv na společnost Weichert.

71 — Konkrétně jde o bod 63 žaloby podané v řízení v prvním stupni.

72 — K tomu viz má stanoviska ve věcech Solvay v. Komise (C-110/10 P, EU:C:2011:257, body 126 a 131) a Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:21, bod 134).

73 — Viz úvodní část bodu 118 napadeného rozsudku: „Z výše uvedeného vyplývá, že společenská smlouva [...] odráží [...]“.

– K prohlášením ostatních dovozců týkajícím se stanovování cen

149. Zadruhé společnost Del Monte Tribunálu vytýká, že v bodech 211 až 215 napadeného rozsudku na základě odpovědí ostatních dovozců (Chiquita a Dole) poskytnutých na žádost Komise o informace předpokládal, že přizpůsobení referenčních cen společnosti Weichert cenám společnosti Dole „rovněž splňovalo očekávání společnosti Del Monte“. Tribunál tím podle názoru společnosti Del Monte zkreslil prohlášení těchto dovozců.

150. Tato námitka vyplývá z nesprávného výkladu napadeného rozsudku, který dokonce pozměňuje jeho smysl. Uvedená část rozsudku totiž vůbec nezmiňuje ani nenaznačuje, že přizpůsobení referenčních cen společnosti Weichert cenám společnosti Dole „rovněž splňovalo očekávání společnosti Del Monte“. Společnost Del Monte tedy Tribunálu podsouvá tvrzení, které Tribunál v takové formě vůbec nevyslovil, a spojuje to se závažnou námitkou zkreslení důkazů.

151. Ve skutečnosti se Tribunál v této části rozsudku zabývá tvrzeními společnosti Del Monte, že společnost Weichert byla plně samostatná, že společnost Del Monte chtěla sama dosáhnout referenčních cen blízkých cenám společnosti Chiquita a že společnost Del Monte v této souvislosti jasně projevila svá očekávání vůči společnosti Weichert⁷⁴. Tribunál v uvedené části dospěl pouze k *dílčímu závěru*, že prohlášení společností Chiquita a Dole citovaná společností Del Monte jsou v rozporu s jejími vlastními tvrzeními⁷⁵. Tribunál ve sporných bodech 211 až 215 napadeného rozsudku *nevyvozuje konečný závěr* ohledně samostatnosti společnosti Weichert vůči společnosti Del Monte.

152. Navíc je třeba poznamenat, že diskutovaná prohlášení společností Chiquita a Dole zdaleka nebyla tak jednoznačná, jak tvrdí společnost Del Monte. Dávala právě naopak prostor pro různý výklad. Platí to zejména v případě prohlášení společnosti Dole, podle kterého společnost Del Monte „byla nespokojená s výsledky marketingu společnosti Weichert“ a „zjevně [přerušila] vztahy se společností Weichert, aby prováděla vlastní agresivní marketing“⁷⁶.

153. Jak jsem již výše naznačila⁷⁷, z těchto prohlášení zaprvé jasně *nevyplývá*, zda společnost Dole byla se společností Weichert nespokojená jen z finančního hlediska, nebo i s ohledem na nový marketingový plán. Z uvedených důkazů zadruhé *nevyplývá* ani to, zda vedení společnosti Weichert vůbec obdrželo od společnosti Del Monte pokyn k provedení tohoto nového marketingového plánu a kdy se tak mělo stát. Zatřetí není jasné ani to, zda daný marketingový plán ztroskotal svého času skutečně na odporu vedení společnosti Weichert, anebo prostě nebyl použitelný na trhu, jak uvádí společnost Weichert. Z důkazů, které měl Tribunál podle názoru společnosti Del Monte zkreslit, *nevyplývá* jednoznačně ani to, kdy společnost Del Monte vůbec vytvořila a následně zkoušela provést svůj „vlastní agresivní marketingový plán“: zda ještě během období, kdy docházelo k protiprávnímu jednání v letech 2000 až 2002, nebo až v roce 2003, tedy po ukončení protiprávního jednání.

154. Pokud je na základě důkazů možné dospět k různým posouzením, která se jeví jako obhajitelná, a Tribunál se rozhodl pro jedno z nich, nelze mu vytýkat zkreslení důkazů. Taková je situace v případě důkazních prostředků, které jsou citovány v bodech 211 až 215 napadeného rozsudku.

74 — Viz body 209 a 210 napadeného rozsudku.

75 — Bod 211 napadeného rozsudku.

76 — Bod 214 napadeného rozsudku.

77 — Viz výše body 107 až 109 tohoto stanoviska.

– K dopisu externího advokáta adresovanému společnosti Del Monte

155. Zatřetí společnost Del Monte vytýká zkreslení důkazů v případě dopisu externího advokáta adresovaného společnosti Del Monte z roku 1997. Zatímco Tribunál v bodě 236 napadeného rozsudku naznačuje, že tento dopis byl zaslán z pověření *jednoho ze společníků* společnosti Weichert, ve skutečnosti to byla sama *společnost*, která o dopis požádala.

156. V této souvislosti je ihned třeba uvést, že se Tribunál na daném místě sporného rozsudku vůbec nezabývá autorstvím zmíněného dopisu, nýbrž se jen obecnými úvahami vyjadřuje k otázce, zda skutečnost, že společník využije právního poradce, připouští závěr, že druhý společník vykonává kontrolu nad danou společností. Zdá se mi proto, že námitka zkreslení společnosti Del Monte je poměrně umělá.

157. Přečteme-li navíc uvedený dopis pozorně, vyplývá z něj, že je – v rozporu s názorem společnosti Del Monte – koncipován nejednoznačně a vůbec v něm není jasně vyjádřeno, čím jménem a na čí pověření jsou v něm uvedena stanoviska týkající se některých předmětů. Z úvodu tohoto dopisu sice vyplývá, že je v něm uvedeno stanovisko společnosti⁷⁸. Další stanoviska jsou však alespoň zčásti učiněna i jménem pana W., a zčásti dokonce výslovně společně jménem pana W. a společnosti⁷⁹.

158. Opět tedy jde o důkaz, který ponechává značný prostor pro různé výklady. Za těchto okolností nelze vůči Tribunálu uplatňovat námitku zkreslení, když v bodě 236 napadeného rozsudku hovoří o tom, že „jeden společník zavolá právního poradce, aby se seznámil se svými právy a bránil se vůči osobě, kterou podezřívá, že je nerespektuje“.

159. Pro doplnění je třeba poznamenat, že společnost Del Monte vůbec nezmínila, do jaké míry mělo mít tvrzené zkreslení vypovídací hodnoty uvedeného dopisu vliv na rozsudek Tribunálu. Případné zkreslení důkazů však může vést ke zrušení napadeného rozsudku pouze, pokud mohlo mít vliv na jeho výrok⁸⁰. V projednávané věci tomu nenasvědčují žádné konkrétní ukazatele.

– K podání z vnitrostátního soudního řízení

160. Začtvrté se společnost Del Monte s ohledem na body 237 a 238 napadeného rozsudku domnívá, že Tribunál zkreslil důkazní hodnotu podání z vnitrostátního soudního řízení. Společnost Weichert v tomto podání odpovídá na žalobu společnosti Del Monte v tom smyslu, že celková přidaná ekonomická hodnota společnosti Weichert, tedy nákupy, marketing a logistika, byly připsatelné výhradně komplementářům a že role společnosti Del Monte ve společnosti Weichert byla omezena na finanční účast.

161. Tribunál v tomto ohledu – z věcného hlediska zcela správně – poznamenal, že žaloba byla podána společností Del Monte, a nikoli společností Weichert, a že vycházela z kontextu odstoupení od dohody o distribuci a že zahájení soudního řízení společností Del Monte týkajícího se ekonomické hodnoty společnosti nevylučuje závěr, že vykonávala rozhodující vliv nad společností Weichert⁸¹.

78 — Úvodní odstavec dopisu zní takto: „We were retained by Interfrucht as legal counsel [...] Interfrucht wishes to stress the following [...]“, přičemž výraz „Interfrucht“ byl použit jako zkratka obchodního názvu společnosti Weichert.

79 — Srov. formulace jako „Mr. [W.] instructed us“, „Mr. [W.] never consented“, „Mr. [W.] further wishes to remind you“, jakož i „Mr. [W.] and Interfrucht“, resp. „he and Interfrucht“.

80 — Rozsudky P & O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya v. Komise (C-442/03 P a C-471/03 P, EU:C:2006:356, body 67 až 69), Sison v. Rada (C-266/05 P, EU:C:2007:75, body 70 až 72) a Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 112).

81 — Bod 238 napadeného rozsudku.

162. Není mi jasné, jak měl Tribunál těmito úvahami zkreslit uvedené podání. Tribunál zkoumal dané podání pouze v jeho procesním a hospodářském kontextu a vyvodil z toho zcela obhajitelné – v žádném případě zjevně nesprávné – závěry ohledně jeho důkazní hodnoty v projednávaném kartelovém řízení.

– K chybějící konsolidaci obchodních výsledků

163. Zapáté společnost Del Monte s ohledem na bod 259 napadeného rozsudku Tribunálu vytýká, že nesprávně odbyl okolnost chybějící konsolidace výsledků společností Del Monte a Weichert s tím, že „je irelevantní“. Společnost Del Monte v tom spatřuje zkreslení důkazů.

164. Toto tvrzení je scestné. Společnost Del Monte se může domnívat, že Tribunál vyvodil z okolnosti chybějící konsolidace nesprávné právní závěry a že nezhlednil judikaturu, která byla v tomto ohledu vydána. Se zkreslením důkazů to však nemá vůbec nic společného.

iii) Dílčí závěr

165. Souhrnně je třeba konstatovat, že žádná z jednotlivých námitek zkreslení důkazů uplatněných společností Del Monte není ani zdaleka přesvědčivá.

b) K povinnosti Tribunálu podrobně vyhodnotit důkazy

166. V rámci tohoto druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost Del Monte na závěr uvádí, že Tribunál podrobně neposoudil důkazy, které měl k dispozici. Podle názoru společnosti Del Monte Tribunál zkreslil důkazní materiál, když posuzoval jen každý důkaz jednotlivě, přičemž ale neposoudil, zda důkazní materiál jako celek svědčí v neprospěch domněnky rozhodujícího vlivu společnosti Del Monte na společnost Weichert, anebo – podpůrně – zda důkazy v tomto ohledu neumožňují učinit jednoznačný závěr (*non liquet*).

167. Mám za to, že i tato námitka je založena na velmi selektivním výkladu napadeného rozsudku. Stačí jediný pohled na bod 266 tohoto rozsudku, aby bylo možné konstatovat, že Tribunál nepovažoval listinné důkazy předložené společností Del Monte, „ať již posouzené jednotlivě nebo jako celek“, za způsobilé zpochybnit přičtení odpovědnosti společnosti Del Monte za kartelový delikt společnosti Weichert. Tribunál tedy v žádném případě neopomněl provést celkové posouzení důkazního materiálu.

168. Ve skutečnosti se totiž i tato námitka uplatněná společností Del Monte – navzdory jejímu označení jako námitka zkreslení – jeví spíše jako výhrada směřující proti nesprávné právní kvalifikaci skutkových okolností. Společnost Del Monte se domnívá, že Tribunál vyvodil z důkazů, které mu byly předloženy a které byly posouzeny jako celek, nesprávné právní závěry s ohledem na existenci hospodářské jednotky mezi společnostmi Del Monte a Weichert. Tato výhrada uvedená v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku se v tomto ohledu prolíná s prvním důvodem kasačního opravného prostředku a je třeba ji zamítnout z důvodů, které již byly objasněny v dané souvislosti⁸².

82 — Viz opět výše body 82 až 110 tohoto stanoviska.

3. Pátý důvod kasačního opravného prostředku: jediné a pokračující protiprávní jednání

169. Společnost Del Monte ve svém pátém a současně posledním důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že Tribunál měl zrušit sporné rozhodnutí, protože v něm bylo konstatováno jediné a pokračující protiprávní jednání mezi společnostmi Dole, Chiquita a Del Monte/Weichert, přestože je nesporné, že společnost Weichert nevěděla o výměně informací mezi společnostmi Dole a Chiquita.

170. Společnost Del Monte Tribunálu nyní vytýká, že nevědomost společnosti Weichert o výměně informací mezi společnostmi Dole a Chiquita nesprávně vyhodnotil pouze jako polehčující okolnost, a opominul tak relevantní judikaturu Soudního dvora.

171. Mám za to, že se tento důvod kasačního opravného prostředku zakládá na nesprávném výkladu napadeného rozsudku, jakož i judikatury Soudního dvora.

172. Koncept jediného a pokračujícího protiprávního jednání umožňuje, že se všem účastníkům kartelové dohody mohou přičíst jednání dalších účastníků kartelové dohody, kteří mají postavení spolupachatelů, i když se sami aktivně neúčastnili každé jednotlivé součásti celkové kartelové dohody⁸³.

173. Předpokladem tohoto přičtení podle ustálené judikatury je, že dotčený podnik prokazatelně věděl o protiprávním jednání dalších účastníků kartelové dohody nebo je mohl rozumně předvídat a byl připraven přijmout z toho plynoucí riziko⁸⁴.

174. Jinak řečeno vzájemné přičtení účastí na jednání je možné, pokud příslušný účastník kartelové dohody věděl nebo měl vědět, že se vlastním jednáním zapojil do celkové kartelové dohody a svým chováním přispěl k dosažení protisoutěžních cílů sledovaných společně všemi účastníky kartelové dohody⁸⁵.

175. Naopak, není-li prokázáno, že účastník kartelu věděl nebo musel vědět o určitých aspektech jediného a pokračujícího protiprávního jednání, nelze ho za tyto aspekty shledat odpovědným⁸⁶.

176. Skutečnost, že účastník kartelu neznal nebo nemusel znát všechny aspekty, ovšem nic nemění na *objektivní existenci* jediného a pokračujícího protiprávního jednání. Tím spíše nemůže tato okolnost vést k tomu, že tento podnik bude zproštěn své odpovědnosti za chování, kterých se nesporně účastnil nebo za která může být skutečně shledán odpovědným⁸⁷. Rozdíly jsou totiž pouze ve stupni porušení a nemění nic na tom, že dotyčný podnik porušil článek 81 ES, přestože mu nelze přičítat všechny součásti jediného a pokračujícího protiprávního jednání⁸⁸.

177. Celkově vzato tedy musejí být rozsah a závažnost příslušné účasti na jednání ve vztahu k celkové kartelové dohodě individuálně zohledněny pro každého účastníka kartelové dohody v rámci stanovení pokuty⁸⁹.

83 — Viz mé stanovisko ve věci Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, bod 34).

84 — Rozsudky Komise v. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, body 83, 87 a 203), Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 83) a Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, body 43 a 44); obdobně také rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 143), v němž se hovoří o „konkludentním schválení protiprávní iniciativy“, které vede k „účastenství“ a „pasivní formě účasti na protiprávním jednání“.

85 — Viz mé stanovisko ve věci Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, bod 36); v témže smyslu viz rozsudek Komise v. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 87).

86 — V tomto smyslu rozsudek Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 44).

87 — Rozsudek Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 45).

88 — V tomto smyslu mé stanovisko ve věci Komise v. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, bod 33).

89 — Rozsudky Komise v. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 90), Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 86) a Komise Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, bod 45).

178. Tribunál tato pravidla v projednávané věci použil správně.

179. Tribunál uznal, že společnost Weichert nevěděla o výměně informací mezi společnostmi Dole a Chiquita ani o ní nemusela vědět. Tribunál tuto skutečnost zcela správně nepovažoval například za podnět k tomu, aby zpochybnil existenci jediného a pokračujícího protiprávního jednání jako takového. Napadený rozsudek se naopak správně soustředil pouze na právní následky vyplývající pro společnost Weichert a konstatoval, že společnosti Weichert – na rozdíl od společností Dole a Chiquita – nemohla být přičítána odpovědnost za protiprávní jednání jako celek, a v důsledku toho jí měla být uložena nižší pokuta⁹⁰.

180. Je třeba připustit, že působí poněkud překvapivě, že Tribunál hovoří v této souvislosti – v souladu s terminologií, kterou použila Komise ve sporném rozhodnutí – o „polehčujících okolnostech“ pro společnost Weichert. Ve skutečnosti totiž nižší sankci jednoduše odůvodňuje menší účast společnosti Weichert na protiprávním jednání. Přesně z toho nakonec vychází i Tribunál, když uvádí, že základní částka pokuty je v případě společnosti Weichert nižší, jelikož tato společnost nevěděla o sděleních před stanovením cen mezi společnostmi Dole a Chiquita, resp. je nemohla důvodně předpokládat.

181. Za těchto podmínek je třeba pátý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

C – K vedlejšímu kasačnímu opravnému prostředku společnosti Weichert podanému ve věci C-293/13 P

182. Jak jsem již uvedla výše⁹¹, vedlejší kasační opravný prostředek společnosti Weichert ve věci C-293/13, je nepřipustný, protože nesplňuje podmínky podle čl. 56 odst. 2 druhé věty statutu Soudního dvora. K jeho opodstatněnosti se proto dále vyjádřím pouze podřídně.

1. První důvod kasačního opravného prostředku: existence jednání ve vzájemné shodě

183. Společnost Weichert svým vedlejším kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-293/13 P zaprvé napadá zjištění Tribunálu týkající se existence jednání ve vzájemné shodě mezi společnostmi Weichert a Dole. Podle názoru společnosti Weichert nemůže jít o jednání ve vzájemné shodě mezi těmito dvěma podniky, protože společnost Weichert vždy jen jednostranně následovala referenční ceny společnosti Dole.

184. Společnost Weichert v této souvislosti uplatňuje celkem tři námitky směřující proti napadenému rozsudku, kterým se budu dále jednotlivě věnovat.

a) K námitce rozporuplného odůvodnění rozsudku

185. Zaprvé se společnost Weichert domnívá, že odůvodnění napadeného rozsudku je rozporuplné, jelikož na jedné straně v bodě 580 odmítá, že by šlo o znaky následování referenčních cen, a na druhé straně v bodě 847 považuje právě toto následování referenčních cen za možné.

186. V této souvislosti představuje otázka, zda je odůvodnění rozsudku Tribunálu rozporné nebo nedostatečné, právní otázku, kterou je jako takovou možno uplatnit v rámci kasačního opravného prostředku⁹².

⁹⁰ — Body 646 a 649 napadeného rozsudku; viz také body 258 a 476 odůvodnění sporného rozhodnutí.

⁹¹ — Viz výše body 50 až 65 tohoto stanoviska.

⁹² — Rozsudky FIAMM a další v. Rada a Komise (C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 90), Masdar (UK) v. Komise (C-47/07 P, EU:C:2008:726, bod 76) a Melli Bank v. Rada (C-380/09 P, EU:C:2012:137, bod 41); v témže smyslu viz již rozsudek Komise v. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, body 190 a 202).

187. V projednávané věci Tribunál v poslední větě bodu 580 napadeného rozsudku konstatuje, že určité – na tomto místě blíže objasněné – prohlášení společnosti Chiquita v průběhu správního řízení nedostačuje k doložení tvrzení, že „společnost Weichert každý týden čekala, až se seznámí s cenou společnosti Dole, než určila svou vlastní referenční cenu ve stejné výši“.

188. Naproti tomu Tribunál v bodě 847 napadeného rozsudku uvádí, že totéž prohlášení společnosti Chiquita „mohlo rovněž vést k domněnce, že společnost Weichert pouze přijala následovnické chování vzhledem k politice stanovování cen společností Dole“.

189. I když mezi těmito dvěma body napadeného rozsudku je na první pohled určité napětí, po jejich bližším posouzení přesto nejsou rozporné. Tribunál se totiž v obou částech rozsudku zabývá – i když pokaždé v úplně jiné souvislosti – důkazní hodnotou téhož prohlášení společnosti Chiquita v průběhu správního řízení. Tribunál nakonec v obou případech vychází z toho, že toto prohlášení má relativně nízkou vnitřní důkazní hodnotu.

190. Právě kvůli nízké důkazní hodnotě dotyčného prohlášení společnosti Chiquita mu Tribunál celkově nepřiznal velkou důkazní hodnotu ve vztahu k existenci nebo neexistenci jednání ve vzájemné shodě mezi společnostmi Dole a Weichert: Tribunál například na jedné straně v bodech 580 a 581 napadeného rozsudku odmítl vyhodnotit prohlášení společnosti jako *zprošťující důkaz* v tom smyslu, že společnost Weichert pouze následovala referenční ceny společnosti Dole. Na druhé straně však Tribunál v bodech 847 až 853 napadeného rozsudku také odmítl, že by zmíněné prohlášení mohlo být *usvědčujícím důkazem* s ohledem na protisoutěžní charakter dvoustranných kontaktů mezi společnostmi Weichert a Dole.

191. V důsledku toho nelze říci, že jde o porušení povinnosti Tribunálu uvést odůvodnění podle článku 36 ve spojení s čl. 53 odst. 1 statutu Soudního dvora.

192. Každopádně je třeba zcela obecně konstatovat, že Tribunál má spíše povinnost odůvodnit *svůj rozsudek* než to, jakým způsobem nakládal s jednotlivými důkazními prostředky. I kdyby formulace bodů 580 a 847 napadeného rozsudku – na rozdíl od úvah, které jsem uvedla výše – nebyla považována za zcela vyhovující, i tak je vlastní rozhodnutí Tribunálu o žalobě, kterou projednává, odůvodněno jasně a bez jakéhokoli rozporu, a to tak, že jde o jednání ve vzájemné shodě s protisoutěžním cílem a společnost Weichert se na něm podílela⁹³.

193. Námitka nedostatečného odůvodnění uplatněná společností Weichert tedy neobstojí.

b) K námitce zkreslení důkazů

194. Zadruhé společnost Weichert Tribunálu vytýká zkreslení důkazních prostředků. Zjištění uvedené v bodě 580 napadeného rozsudku, podle něhož není prohlášení společnosti dostatečným důkazem předpokladu, že společnost Weichert pouze následovala referenční ceny, podle ní zkresluje jednoznačnou důkazní situaci. Společnost Weichert to chce dovodit z tohoto bodu ve spojení s bodem 847 napadeného rozsudku, v němž Tribunál, jak jsem již uvedla, konstatuje, že zmíněné prohlášení společnosti Chiquita „mohlo rovněž vést k domněnce, že společnost Weichert pouze přijala následovnické chování vzhledem k politice stanovování cen společností Dole“.

93 — Viz zejména body 583 až 585 a 788 napadeného rozsudku.

195. Jak již bylo zmíněno, domněnka zkreslení skutkového stavu nebo důkazů se váže na přísné předpoklady. O takové zkreslení se jedná, pouze pokud se posouzení existujících důkazů jeví bez předložení nových důkazů zjevně nesprávným⁹⁴. O zkreslení se naopak nejedná, pokud je na základě konkrétních skutkových okolností a důkazů možné dospět k různým posouzením, která se jeví jako obhajitelná, a Soudní dvůr se rozhodl pro jedno z nich.

196. V projednávané věci jde o druhou z uvedených možností. Z předmětného prohlášení společnosti Chiquita v průběhu správního řízení jasně nevyplývá, zda společnost Weichert pouze jednostranně následovala referenční ceny společnosti Dole, anebo zda byla spolu se společností Dole zapojena do jednání ve vzájemné shodě s protisoutěžním cílem. Tribunál dospěl k závěru, že prohlášení společnosti Chiquita nepodpořilo tvrzení o následování referenčních cen⁹⁵. Takový závěr byl vzhledem k malé vypovídací hodnotě uvedeného prohlášení ve vztahu ke společnostem Weichert a Dole snadno obhajitelný; tento závěr Tribunálu v žádném případě nebyl *zjevně nesprávný*.

197. Námitka zkreslení důkazních prostředků je tudíž nepodložená.

c) K výtce chybějící výměny informací o budoucím chování

198. Společnost Weichert nakonec tvrdí, že v projednávané věci nikdy nebylo zjištěno, že docházelo k výměně informací mezi společnostmi Dole a Weichert o jejich vlastním *budoucím* chování na trhu. Společnost Weichert se domnívá, že i toto je jeden z důvodů, proč nelze hovořit o protisoutěžním jednání těchto dvou podniků ve vzájemné shodě.

199. V této souvislosti je třeba připomenout, že posouzení skutkových okolností a důkazů přísluší výlučně Tribunálu a Soudní dvůr k tomu není jako instance rozhodující o kasačním oprávněném prostředku – s výjimkou případné výhrady zkreslení – příslušný⁹⁶. Cílem tohoto tvrzení společnosti Weichert je přimět Soudní dvůr k novému posouzení skutkového stavu, a v důsledku toho musí být odmítnuto jako nepřipustné.

200. Jen pro úplnost dodávám, že na rozdíl od tvrzení společnosti Weichert byla v několika částech napadeného rozsudku konstatována existence výměny informací mezi společnostmi Dole a Weichert o jejich budoucím chování na trhu⁹⁷.

201. Podstatné není dále ani to, zda podnik informuje jednostranně ostatní soutěžitele o tom, jaká opatření zamýšlí na trhu přijmout, nebo zda se všechny dotyčné podniky navzájem informují o svých rozhodnutích nebo záměrech. Pokud se totiž již jeden podnik přestane chránit a poskytne svým konkurentům důvěrné informace o své budoucí obchodní politice, snižuje tím nejistotu všech účastníků ohledně budoucího fungování trhu, což vede k omezení hospodářské soutěže a koluznímu jednání mezi nimi⁹⁸.

202. Není tedy třeba odpovědět na otázku, zda se společnosti Dole a Weichert v rámci svých sdělení před stanovením cen vzájemně informovaly o svém budoucím chování na trhu, nebo zda pouze společnost Dole jednostranně poskytovala takové informace společnosti Weichert, nikoli ale opačně. Nic by to nezměnilo na existenci jednání ve vzájemné shodě s protisoutěžním cílem, které je podle článku 81 ES (článek 101 SFEU) zakázáno.

94 — Rozsudky PKK a KNK v. Rada (C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 37), Sniace v. Komise (C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 37) a Lafarge v. Komise (C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 17).

95 — Body 850 a 851 napadeného rozsudku.

96 — Usnesení San Marco v. Komise (C-19/95 P, EU:C:1996:331, body 39 a 40) a rozsudky Komise v. Schneider Electric (C-440/07 P, EU:C:2009:459, bod 103), jakož i Telefónica a Telefónica de España v. Komise (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 84); obdobně rozsudek MasterCard a další v. Komise (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, bod 60).

97 — Viz zejména body 583 až 585, jakož i bod 362 napadeného rozsudku.

98 — Viz mé stanovisko ve věci T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:110, bod 54).

d) Dílčí závěr

203. Celkově vzato je tedy první důvod kasačního opravného prostředku uplatněný společností Weichert v rámci jejího vedlejšího kasačního opravného prostředku ve věci C-293/13 P neopodstatněný.

2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: cílené omezení hospodářské soutěže

204. Společnost Weichert ve svém vedlejším kasačním opravném prostředku podaném ve věci C-293/13 P Tribunálu zadruhé vytýká, že v projednávané věci nesprávně vycházel z existence cíleného omezení hospodářské soutěže. Podle názoru společnosti Weichert Tribunál pouze „konstatoval“, že sdělení před stanovením cen jsou již ze své povahy škodlivá pro fungování hospodářské soutěže, a neprovedl hodnocení jejich konkrétní způsobilosti omezovat hospodářskou soutěž v daném právním a hospodářském kontextu.

205. Na první pohled by bylo možné dospět k závěru, že společnost Weichert chce tímto argumentem přimět Soudní dvůr nepřipustným způsobem k tomu, aby jakožto instance rozhodující o kasačním opravném prostředku nahradil posouzení skutkového stavu a důkazních prostředků provedené Tribunálem vlastním posouzením. Ve skutečnosti je zde ale Soudní dvůr povolán k přezkumu toho, zda Tribunál vycházel v rámci posuzování skutkového stavu a předložených důkazů ze správných kritérií a měřítek. Jedná se přitom o právní otázku, která může být přezkoumána Soudním dvorem jakožto instancí rozhodující o kasačním opravném prostředku⁹⁹ a má zvláštní význam v souvislosti s nedávno vydaným rozsudkem ve věci CB v. Komise¹⁰⁰.

206. Především, že Tribunál se zde zvlášť podrobně zabýval situací na trhu a argumenty předloženými v této souvislosti a velmi logicky odůvodnil, proč musí být výměna informací mezi zúčastněnými podniky považována za škodlivou pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy. V tom se projednávaná věc zásadně odlišuje od uvedené věci CB v. Komise.

a) Relevantní právní kritéria

207. V oblasti působnosti článku 81 ES (nyní článek 101 SFEU) může protisoutěžní povaha jednání podniku vyplynout nejen z účinků tohoto jednání, ale i z jeho cíle. To platí stejnou měrou pro dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě¹⁰¹.

208. Nikoliv každá výměna informací mezi soutěžiteli má nutně za cíl vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES¹⁰².

209. Otázku, zda taková výměna informací již ze své povahy vykazuje natolik vysoký stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži, že ji lze chápat jako cílené omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, je třeba posoudit s ohledem na její předmět, na cíle, které sleduje, a s ohledem na hospodářský a právní kontext, v němž se taková výměna odehrává¹⁰³. Při posuzování tohoto kontextu

99 — Rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 125), Bertelsmann a Sony Corporation of America v. Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 117) a Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, bod 59).

100 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204.

101 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 24).

102 — K tomu viz mé stanovisko ve věci T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:110, bod 37).

103 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 27); v témže smyslu viz rozsudky Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 37) a CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53).

je třeba vzít v úvahu také povahu dotčených výrobků a služeb, podmínky, které skutečně existují na příslušném trhu či příslušných trzích, jakož i strukturu tohoto trhu či těchto trhů¹⁰⁴. Úmysl zúčastněných subjektů lze při tomto posouzení rovněž zohlednit, ačkoli nejsou v tomto ohledu nezbytným prvkem¹⁰⁵.

210. Vyplyne-li z použití právě uvedených kritérií, že výměna informací mezi soutěžiteli může být považována za škodlivou pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy – tedy jinými slovy, pokud taková výměna sama o sobě vykazuje dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži – pak není třeba zkoumat a brát v úvahu její konkrétní dopady na hospodářskou soutěž¹⁰⁶. Nezbytné je pak pouze to, aby byla taková výměna informací v konkrétním případě způsobila vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu¹⁰⁷.

211. Podle judikatury Soudního dvora navíc platí vyvratitelná domněnka, podle které podniky, které se podílely na jednání ve vzájemné shodě a dále působí na trhu, berou při stanovování svého chování na trhu v úvahu informace, které si vyměnily s jinými soutěžiteli; je věcí dotčených podniků, aby takovou domněnku vyvrátily¹⁰⁸.

b) Použití relevantních právních kritérií na konkrétní případ

212. Na rozdíl od názoru společnosti Weichert nespátřuji nic, co by nasvědčovalo domněnce, že Tribunál v projednávané věci nesprávně uplatnil právě popsaná právní kritéria nebo že je přezkoumal příliš povrchně.

213. Obecně mám za to, že společnost Weichert zaměřuje předpoklady pro zjištění existence protisoutěžního cíle a protisoutěžního účinku, když – již v rámci řízení v prvním stupni – uvádí, že Tribunál měl zohlednit „ekonomické dopady vytýkaného chování na evropském trhu s banány“. Takové zohlednění je totiž v rámci článku 81 ES (článek 101 SFEU) potřeba nikoli k posouzení cíle jednání, nýbrž pouze k posouzení jeho účinku (účinků)¹⁰⁹.

– K povaze výměny informací a k jejímu předmětu

214. Konkrétně společnost Weichert nejprve uvádí, že výměna informací týkajících se referenčních cen nemůže být již ze své povahy pokládána za protisoutěžní.

215. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že výměna informací je stížena protisoutěžním cílem nejen tehdy, když se přímo týká cen uplatňovaných zúčastněnými podniky na trhu. Soudní dvůr již totiž rozhodl, že článek 81 ES (článek 101 SFEU) chrání strukturu trhu, a tím hospodářskou soutěž jako takovou¹¹⁰. Konstatování toho, že jednání ve vzájemné shodě sleduje protisoutěžní cíl, v souladu s výše

104 — Rozsudky Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 36) a CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53).

105 — Rozsudky T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 27), Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 37) a CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 54).

106 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 29 a 30); v témže smyslu viz rozsudky Football Association Premier League a další (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 135), Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 34) a CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 49 až 52 a 57 *in fine*).

107 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 31 a 43); v témže smyslu viz rozsudek Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 38).

108 — Rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 121 a 126), Hüls v. Komise (C-199/92 P, EU:C:1999:358, bod 162 a 167) a T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 51), jakož i mé stanovisko ve věci T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:110, bod 75).

109 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, body 29 a 30); v témže smyslu viz rozsudky Football Association Premier League a další (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 135), Allianz Hungária Biztosító a další (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 34) a CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, body 49 až 52 a 57 na konci).

110 — Rozsudky T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 38) a GlaxoSmithKline Services v. Komise (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 63).

uvedeným nepředpokládá, že existuje přímá souvislost se spotřebitelskými cenami¹¹¹. Nemusí existovat ani přímá souvislost mezi vyměněnými informacemi a velkoobchodními cenami. Z existence protisoutěžního účelu lze naopak vycházet již tehdy, když si soutěžitelé vyměňují informace týkající se faktorů, které jsou relevantní pro jejich příslušnou cenovou politiku nebo – obecněji – pro jejich chování na trhu¹¹².

216. Přesně tak je tomu v projednávaném případě.

217. Z velmi podrobných zjištění Tribunálu, proti kterým společnost Weichert nepodala žádnou námitku zkreslení skutečností, vyplývá, že v projednávané věci byla mezi zúčastněnými podniky uskutečňována dvoustranná sdělení před stanovením cen, v jejichž rámci byly objasňovány jejich příslušné referenční ceny a určité tendence v oblasti cen¹¹³. Zcela nepodložené tvrzení společnosti Weichert, že výměna informací se týkala pouze všeobecných podmínek, které převládají na daném trhu, a nikoli individuálních představ zúčastněných podniků o cenách, není v souladu se skutkovým stavem zjištěným Tribunálem, a proto je v tomto řízení o kasačním oprávněm prostředku – v případě neexistence námitky zkreslení – irelevantní.

218. Ze zjištění Tribunálu, která ostatně z velké části vycházejí z tvrzení, jež uvedla samotná společnost Weichert, rovněž vyplývá, že referenční ceny byly relevantní pro dotčený trh¹¹⁴. Z uvedených referenčních cen dovozců banánů bylo v projednávané věci zejména možné dovodit přinejmenším signály, tendence nebo ukazatele pro trh týkající se kýženého vývoje cen banánů; navíc v případech některých transakcí byly ceny na základě smluvně sjednaných vzorců pro určování cen přímo spjaty s referenčními cenami¹¹⁵.

219. Doplňuji, že z podnikatelského hlediska by nemělo velký smysl referenční ceny vůbec stanovovat a vyměňovat si s ostatními soutěžiteli informace o jejich vývoji, pokud by se vlastní referenční ceny a získané informace o referenčních cenách soutěžitelů nepromítly do budoucího chování příslušných podniků na trhu a do cen, které tyto podniky skutečně uplatňují.

220. Tribunál tedy právem dospěl – po velmi zevrubném pojednání o konkrétní situaci na trhu a argumentech přednesených společností Weichert – k závěru, že výměna informací uskutečňovaná mezi zúčastněnými podniky měla protisoutěžní cíl¹¹⁶.

221. Taková výměna informací mezi soutěžiteli týkající se faktorů relevantních z hlediska cen je totiž zjevně v rozporu s požadavkem autonomie, který je charakteristický pro chování podniků na trhu v systému účinné hospodářské soutěže¹¹⁷. Taková výměna tudíž vykazuje – aniž je třeba dalších vysvětlení – již sama o sobě dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži a může být považována za škodlivou pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy¹¹⁸.

111 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, body 36 až 39).

112 — V tomto smyslu viz rozsudky Suiker Unie a další v. Komise (40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, EU:C:1975:174, bod 173), Deere v. Komise (C-7/95 P, EU:C:1998:256, bod 86) a T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, bod 32).

113 — Viz zejména body 17 až 20, 583 až 585 a 788 napadeného rozsudku, jakož i body 51 až 57 odůvodnění sporného rozhodnutí.

114 — Body 450 až 562 napadeného rozsudku; viz zejména body 850 až 852 daného rozsudku, které odkazují na tvrzení samotné společnosti Weichert.

115 — Body 21, 553 a 583 napadeného rozsudku, jakož i bod 115 odůvodnění sporného rozhodnutí.

116 — Viz zejména bod 585 napadeného rozsudku.

117 — Pokud jde o tento požadavek autonomie, srov. namísto mnoha rozsudky Suiker Unie a další v. Komise (40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, EU:C:1975:174, bod 173), Deere v. Komise (C-7/95 P, EU:C:1998:256, body 86 a 87) a T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, body 32 a 33).

118 — S ohledem na tato kritéria viz opět nedávno vydaný rozsudek CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, zejména body 50 a 57).

222. Tím se projednávaná věc zásadně liší od rozsudku ve věci Asnef-Equifax¹¹⁹, na kterou odkazovala společnost Weichert a která se týkala španělského systému vyměňování informací o úvěrech. Výměna informací o úvěruschopnosti příjemců úvěrů jako v případě Asnef-Equifax totiž v první řadě slouží ke zvýšení funkčnosti trhu a k zavedení stejných soutěžních podmínek pro všechny poskytovatele úvěrů, aniž přitom některý hospodářský subjekt jakýmkoli způsobem svým konkurentům zpřístupňuje informace o tom, jaké podmínky hodlá poskytnout svým zákazníkům. Výměna informací, jako je výměna sporná v projednávané věci, která se v jádru týká faktorů pro stanovení očekávaných referenčních cen a tendencí v oblasti cen, má zcela opačný účinek: v jejím rámci zúčastněné podniky svým příslušným konkurentům zpřístupňují – alespoň zčásti – informace o svém zamýšleném chování na trhu, jakož i citlivé informace týkající se svých budoucích představ o cenách. Taková výměna je zcela zjevně způsobilá odstranit nejistoty ohledně zamýšleného chování dotčených podniků a má za následek vznik soutěžních podmínek, které neodpovídají obvyklým podmínkám tohoto trhu.

223. Za těchto okolností je třeba kritiku společnosti Weichert, která se týká povahy a předmětu výměny informací, zamítnout.

– K četnosti a pravidelnosti výměny informací

224. Další výtky společnosti Weichert se týká otázky, jak často a s jakou pravidelností probíhala její výměna informací se společností Dole. Společnost Weichert zdůrazňuje, že k dvoustranným sdělením před stanovením cen docházelo pouze 20 až 25krát za rok, zatímco referenční ceny byly stanovovány každý týden. Kromě toho uvádí, že o „možném budoucím vývoji referenčních cen obecně“ se diskutovalo „pouze zřídka“.

225. I když je dle mého názoru nepopiratelné, že výměna informací odehrávající se 20 až 25krát za rok vykazuje výraznou pravidelnost a četnost, toto řízení o kasačním opravném prostředku, v němž jde výlučně o právní otázky, nemůže být vhodným rámcem pro číselné hry, které by ve výsledku vedly k novému posouzení skutkových okolností.

226. Účelný není v této souvislosti ani argument společnosti Weichert, že referenční ceny byly sice tvořeny každý týden, ale výměna informací týkající se faktorů relevantních z hlediska cen každý týden neprobíhala. I kdyby bylo správné tvrzení, že rytmus stanovování referenčních cen a rytmus výměny informací nebyl zcela synchronizovaný, nic to totiž nemění na skutečnosti, že existovala výměna informací s protisoutěžním cílem.

227. Na rozdíl od názoru, který zřejmě zastává společnost Weichert, konstatování existence výměny informací s protisoutěžním cílem totiž nezávisí na tom, že byla prokázána častá nebo pravidelná výměna informací – nebo dokonce výměna probíhající každý týden – mezi zúčastněnými podniky. Již jednorázová výměna informací může být podle judikatury základem pro konstatování protiprávního jednání a uložení pokuty, pokud dotyčné podniky po této výměně informací nadále aktivně působí na daném trhu¹²⁰.

228. Kritika společnosti Weichert vycházející z tvrzení, že Tribunál údajně nepřezkoumal otázku, jak často a s jakou pravidelností probíhala mezi ní a společností Dole výměna informací, je tudíž irelevantní.

119 — Rozsudek Asnef-Equifax a Administración del Estado (C-238/05, EU:C:2006:734).

120 — Rozsudek T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:343, body 58 a 59); viz také rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 121) a Hüls v. Komise (C-199/92 P, EU:C:1999:358, bod 162); pro doplnění viz mé stanovisko ve věci T-Mobile Netherlands a další (C-8/08, EU:C:2009:110, body 97 až 107).

c) Dílčí závěr

229. Celkově vzato není argumentace společnosti Weichert způsobilá vyvrátit právní kvalifikaci sporné výměny informací provedenou Tribunálem jako jednání ve vzájemné shodě s protisoutěžním cílem, které je zakázáno podle článku 81 ES. Neobstojí tedy ani druhý důvod vedlejšího kasačního opravného prostředku ve věci C-293/13 P.

3. Shrnutí týkající se vedlejšího kasačního opravného prostředku podaného ve věci C-293/13 P

230. Vzhledem k tomu, že nelze vyhovět ani jednomu z důvodů kasačního opravného prostředku uplatněných společností Weichert, musí být její vedlejší kasační opravný prostředek podaný ve věci C-293/13 P zamítnut.

D – K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku Komise ve věci C-294/13 P

231. Zjevně ani Komise nebyla s napadeným rozsudkem spokojena. Její kasační opravný prostředek podaný ve věci C-294/13 P se týká otázky, za jakých podmínek je právně žádoucí zohlednit spolupráci podniku s Komisí v průběhu správního řízení jako polehčující okolnost při stanovení výše pokuty.

1. První důvod kasačního opravného prostředku: k odpovědi na žádost Komise o informace jako základu pro snížení pokuty

232. Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku napadá Komise body 840 až 853 napadeného rozsudku. V této části rozsudku považuje Tribunál, který se opírá kromě jiného o oznámení o spolupráci z roku 2002, snížení pokuty uložené společně a nerozdílně společností Del Monte a Weichert, za nezbytné, a sice jako uznání skutečnosti, že společnost Weichert v průběhu správního řízení dobrovolně poskytla určité informace¹²¹. Komise považuje tento postup za nesprávné právní posouzení a v podstatě argumentuje, že společnost Weichert pouze splnila svou povinnost odpovědět na žádost o informace. Společnosti Del Monte a Weichert se brání, že takovou povinnost neměly a že informace byly společností Weichert poskytnuty dobrovolně.

233. Mám dojem, že neúprosný spor mezi účastníky řízení v rámci tohoto prvního důvodu kasačního opravného prostředku je zčásti zaviněn určitými terminologickými nejasnostmi ohledně pojmů *dobrovolnost*, *spolupráce* a *právo nevypovídat ve svůj neprospěch* v souvislosti s poskytováním informací ve správním řízení. Tyto terminologické nejasnosti se projeví částečně již v napadeném rozsudku a nyní přetrvávají v kasačním opravném prostředku Komise.

234. Zprv je jasné, že Komise je oprávněna požadovat od podniků a sdružení podniků, aby jí za účelem objasnění domnělého kartelového deliktu poskytly veškeré nezbytné informace. Za tímto účelem může Komise podle volného uvážení využít buď prostou žádost o informace, nebo formální rozhodnutí (čl. 18 odst. 1 nařízení č. 1/2003).

121 — Viz zejména bod 853 napadeného rozsudku.

235. Povinné je pouze poskytnutí informací požadovaných na základě formálního rozhodnutí, zatímco zodpovězení prostých žádostí o informace je dobrovolné¹²². Tento závěr je potvrzen, věnujeme-li krátce pozornost sankcím za neposkytnutí informací: sankce jsou stanoveny pouze v případě informací požadovaných na základě formálního rozhodnutí, nikoli však u prostých žádostí o informace¹²³; pouze v případě poskytnutí nesprávných nebo zavádějících informací hrozí v obou případech pokuta¹²⁴. Takovýmto způsobem zajišťuje nařízení č. 1/2003 křehkou rovnováhu mezi efektivitou šetření Komise a přiměřenou ochranou dotčených podniků a sdružení podniků.

236. Je zcela nesporné, že společnost Weichert nebyla v projednávané věci povinna poskytnout informace na základě formálního rozhodnutí ve smyslu čl. 18 odst. 3 nařízení č. 1/2003, ale Komise ji požádala o informace pouze neformálně na základě prosté žádosti o informace podle čl. 18 odst. 2 uvedeného nařízení¹²⁵. Na rozdíl od názoru, který zřejmě zastává Komise, je tak nesporné, že společnost Weichert v průběhu správního řízení zodpovězením žádosti o informace nesplnila nějaký druh právní povinnosti, ale poskytnutí všech informací bylo *dobrovolné*.

237. Z této dobrovolnosti však v žádném případě nutně ani automaticky nevyplývá, že v projednávané věci bylo použitelné oznámení o spolupráci.

238. I kdybychom totiž vycházeli z toho, že informace poskytnuté společností Weichert, jak bylo konstatováno Tribunálem, byly nejen dobrovolné, ale navíc měly i zvláštní význam pro správní řízení¹²⁶ a Komisi umožnily konstatovat protiprávní jednání s menšími obtížemi¹²⁷, všechny tyto předpoklady ještě neumožňují objasnit otázku, zda šlo o pravý *akt spolupráce* s Komisí, kterým si měla společnost Weichert na základě oznámení o spolupráci zasloužit snížení své pokuty.

239. Naopak je třeba připomenout, že snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci může být odůvodněné pouze tehdy, pokud poskytnuté informace a chování dotčeného podniku obecně mohou být považovány za prokazující skutečnou spolupráci s Komisí. Jinými slovy tedy musí chování dotčeného podniku v průběhu správního řízení svědčit o skutečném duchu spolupráce¹²⁸.

240. Nebylo by správné hovořit o takovém duchu spolupráce vždy, když nějaký podnik řádně odpoví na všechny žádosti Komise o informace. Pouhým zodpovězením konkrétních žádostí Komise, i kdyby byly podány ve formě prosté žádosti o informace, a tudíž by byly právně nezávazné, totiž daný podnik činí pouze to, co se od něj ve správním řízení beztak očekává a co odpovídá obvyklému chování rozumného účastníka řízení¹²⁹.

241. Skutečnost, že podnik správní řízení nemaří, ještě není důvodem pro odměnu. Podnik tím totiž pouze odvrací uplatnění přitěžujících okolností, které by mohly eventuálně odůvodnit zvýšení pokuty, která mu má být uložena¹³⁰. Z neexistence takových přitěžujících okolností ještě zdaleka nevyplývá existence polehčujících okolností. Subjekt, který chce využít výhodu polehčujících okolností, musí učinit víc než jen projev obvyklé chování, které lze rozumně očekávat od kteréhokoli účastníka řízení. Musí zkrátka sám vyložit všechny karty na stůl.

122 — Rozsudek Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, bod 279).

123 — Článek 23 odst. 1 písm. b) a čl. 24 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1/2003.

124 — Článek 23 odst. 1 písm. a) a b) nařízení č. 1/2003.

125 — Bod 838 napadeného rozsudku a bod 46 odůvodnění sporného rozhodnutí.

126 — Bod 852 napadeného rozsudku.

127 — Bod 855 napadeného rozsudku.

128 — Rozsudky Dansk Rørindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 395 a 396) a Schenker a další (C-681/11, EU:C:2013:404, bod 48).

129 — V tomto smyslu také rozsudek AOI v. Komise (C-668/11 P, EU:C:2013:614, bod 78), v němž se ovšem – podle mého názoru nesprávně – odkazuje na *právní povinnost* odpovědět na prostou žádost o informace, z níž se vycházelo v řízení v prvním stupni (viz rozsudek Agroexpansión v. Komise, T-38/05, EU:T:2011:585, bod 268).

130 — K této přitěžující okolnosti viz bod 28 druhá odrážka pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“).

242. Komise navíc správně zdůrazňuje, že přiznání výhody všem účastníkům kartelové dohody od začátku, jakmile Komisi poskytl na její žádost důkazní materiál nebo jiné užitečné informace pro zjištění protiprávního jednání, vůbec neodpovídá cíli a účelu režimu shovívavosti, jak je uveden v oznámení o spolupráci.

243. Jinak by se uplatnění režimu shovívavosti, který má podle judikatury zůstat výslovně výjimkou¹³¹, stalo pravidlem a způsobilo by inflační nárůst snížení pokut, která mají být přiznána.

244. Pokud by mohl podnik získat výhody spočívající ve snížení pokuty i tehdy, když zadržuje informace a důkazy do doby, než o ně Komise konkrétní žádostí o informace požádá, výrazně by se tím navíc snížil stimulační účinek režimu shovívavosti. Podnikům by se pak z hlediska procesní taktiky a především z hospodářského hlediska vyplatilo chovat se zdrženlivě a dokonce pasivně namísto toho, aby se ihned vrátili k zákonnosti a poskytly Komisi z vlastní iniciativy co nejrychleji co nejpodrobnější informace o skutkovém stavu a důkazy. Účinnému uplatňování evropských pravidel hospodářské soutěže, které je jedním z hlavních cílů Smluv¹³², by tímto řešením byla prokázána medvědí služba.

245. Skutečnost, že vysloveně zdrženlivé a pasivní chování podniku v průběhu správního řízení nemá vést k uplatnění polehčujících okolností, je zřejmá i ze srovnání s pokyny z roku 2006, v nichž se vyžaduje *aktivní* spolupráce s Komisí¹³³. Neexistují žádné ukazatele nasvědčující tomu, že požadavky na kvalitu spolupráce podniku s Komisí v rámci působnosti režimu shovívavosti uvedeného v oznámení o spolupráci by měly být nižší než v rámci obecných pravidel výpočtu pokut uvedených v pokynech z roku 2006.

246. Za těchto okolností je snížení pokuty stanovené v oznámení o spolupráci odůvodněné pouze tehdy, pokud podnik poskytne informace Komisi bez vyzvání. Jinými slovy, spolupráce s Komisí musí být *nejen dobrovolná, ale i spontánní*¹³⁴.

247. Tribunál se tudíž dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 840 až 853 napadeného rozsudku vycházel z předpokladu, že již dobrovolné zodpovězení prosté žádosti o informace podle čl. 18 odst. 2 nařízení č. 1/2003 odůvodňuje snížení pokuty ve smyslu bodů 20 až 23 oznámení o spolupráci z roku 2002.

248. Skutečnost, že mezi Komisí a společností Weichert v projednávané věci nešlo právě o vztah charakterizovaný duchem spolupráce, vyplývá ostatně nejen z neexistence spontánního poskytnutí informací Komisi, nýbrž i ze zjištění Tribunálu, že společnost Weichert zastávala postoj, kdy v průběhu správního řízení soustavně popírala existenci jakéhokoli protiprávního jednání¹³⁵. Oba tyto aspekty – neexistence spontánního poskytnutí informací na straně jedné a soustavné popírání existence protiprávního jednání na straně druhé – kategoricky vylučují uplatnění bodů 20 až 23 oznámení o spolupráci z roku 2002.

131 — V tomto smyslu rozsudek Schenker a další (C-681/11, EU:C:2013:404, bod 49), přestože se týká ochrany před uložením nebo neuložení pokuty.

132 — K významu pravidel hospodářské soutěže pro fungování vnitřního trhu viz rozsudek Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, bod 36), jakož i – s ohledem na právní stav po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost – rozsudky TeliaSonera (C-52/09, EU:C:2011:83, bod 20) a Komise v. Itálie (C-496/09, EU:C:2011:740, bod 60). Nezbytnost účinného uplatňování článku 81 ES a článku 82 ES (nyní článek 101 SFEU a článek 102 SFEU) byla nedávno zdůrazněna např. v rozsudcích X BV (C-429/07, EU:C:2009:359, body 33 až 35), VEBIC (C-439/08, EU:C:2010:739, bod 59), Pfeiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, bod 19) a Schenker a další (C-681/11, EU:C:2013:404, bod 46).

133 — Bod 29 čtvrtá odrážka pokynů z roku 2006.

134 — Pouze pro úplnost zmiňuji, že spontánně poskytnuté informace lze nalézt i v odpovědi na žádost Komise o informace, pokud přesahují rámec předmětu otázek, které jsou v ní položeny, resp. rámec podkladů, které jsou v ní požadovány.

135 — Bod 855 napadeného rozsudku.

249. Je pravda, že samotná okolnost, že Tribunál se v rámci odůvodnění svého rozhodnutí o snížení pokuty uložené společností Del Monte a Weichert opíral o výklad oznámení o spolupráci nesprávný z právního hlediska, nevede nutně ke zrušení napadeného rozsudku¹³⁶. Je totiž třeba připomenout, že v uvedeném oznámení je pouze vyjádřena tehdejší správní praxe Komise jako orgánu pro hospodářskou soutěž a jeho zveřejněním Komise zavázala sama sebe, aniž by tím dané oznámení nabylo charakteru právní normy¹³⁷. Tribunálu nic nebrání v tom, aby v rámci výkonu své vlastní pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci (článek 261 SFEU ve spojení s článkem 31 nařízení č. 1/2003) stanovil jiná pravidla a případně určil velkorysejší snížení pokut¹³⁸.

250. Výkon této pravomoci podle článku 261 SFEU Tribunálem přezkoumává Soudní dvůr pouze s ohledem na zjevné vady¹³⁹. Z existence takových vad je třeba vycházet, zaprvé pokud Tribunál nesprávně posoudil rozsah svých pravomocí podle článku 261 SFEU¹⁴⁰, zadruhé pokud se podrobně nezabýval všemi relevantními hledisky¹⁴¹ a zatřetí pokud použil nesprávná právní kritéria¹⁴², v neposlední řadě s ohledem na zásady rovného zacházení¹⁴³ a proporcionality¹⁴⁴.

251. Projednávaná věc patří do druhé z uvedených kategorií: Tribunál se v rámci výkonu své pravomoci podle článku 261 SFEU podrobně nezabýval všemi relevantními hledisky. Jak jsem již uvedla, zaprvé nezohlednil rozdíl mezi čistě dobrovolnou spoluprací a spontánní spoluprací¹⁴⁵. Zadruhé se nezabýval nepříznivými dopady, které může mít praxe snižování pokut uplatňovaná unijním soudem v případě dobrovolné, ale nikoli spontánní spolupráce na fungování režimu shovívavosti a – obecně – na účinné uplatňování pravidel hospodářské soutěže¹⁴⁶.

252. Prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku Komise je tudíž třeba vyhovět.

2. Druhý důvod kasačního opravného prostředku: hospodářská jednotka jako podmínka rozšíření polehčujících okolností z dceřiné na mateřskou společnost

253. Svůj druhý důvod kasačního opravného prostředku uvádí Komise pouze podpůrně pro případ, že by jejímu prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku nebylo vyhověno. Ačkoli jsem výše navrhl, aby Soudní dvůr prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vyhověl¹⁴⁷, pro úplnost se budu nyní krátce věnovat i druhému důvodu kasačního opravného prostředku.

136 — V tomto smyslu rozsudky *Lestelle v. Komise* (C-30/91 P, EU:C:1992:252, bod 28), *FIAMM a další v. Rada a Komise* (C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 187) a *MasterCard a další v. Komise* (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, bod 170).

137 — Rozsudky *Dansk Rørindustri a další v. Komise* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 209 až 211), *KME a další v. Komise* (C-272/09 P, EU:C:2011:810, bod 100) a *Ziegler v. Komise* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 60).

138 — Rozsudek *ThyssenKrupp v. Komise* (C-65/02 P a C-73/02 P, EU:C:2005:454, body 51 a 54) lze chápat v tom smyslu, že snížení pokuty přichází v úvahu již tehdy, pokud dotčený podnik jen nepopíral hlavní skutková tvrzení, o která Komise opírala své výhrady. Nicméně je třeba poukázat na to, že Soudní dvůr tím zaujal stanovisko výlučně k výkladu režimu, který předcházal oznámení o spolupráci z roku 2002, a nikoli k tomu, co se zdá být přiměřené v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci podle článku 261 SFEU.

139 — Rozsudek *Aalborg Portland a další v. Komise* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 365).

140 — K tomu viz má stanoviska ve věcech *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise* (C-105/04 P, EU:C:2005:751, Rn. 137) a *Schindler Holding a další v. Komise* (C-501/11 P, EU:C:2013:248, bod 190); v témže smyslu rozsudky *Schindler Holding a další v. Komise* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, body 155 a 156) a *Kone a další v. Komise* (C-510/11 P, EU:C:2013:696, body 40 a 42).

141 — Rozsudky *Baustahlgewebe v. Komise* (C-185/95 P, EU:C:1998:608, bod 128), *Dansk Rørindustri a další v. Komise* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 244 a 303) a *Papierfabrik August Koehler a další v. Komise* (C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, EU:C:2009:500, bod 125).

142 — Rozsudky *Baustahlgewebe v. Komise* (C-185/95 P, EU:C:1998:608, bod 128), *Dansk Rørindustri a další v. Komise* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 244 a 303) a *Papierfabrik August Koehler a další v. Komise* (C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, EU:C:2009:500, bod 125).

143 — Rozsudky *Weig v. Komise* (C-280/98 P, EU:C:2000:627, body 63 a 68) a *Sarrió v. Komise* (C-291/98 P, EU:C:2000:631, body 97 a 99).

144 — Rozsudky *E.ON Energie v. Komise* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 126) a *Schindler Holding a další v. Komise* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 165).

145 — Viz výše, body 232 až 236 a 241 tohoto stanoviska.

146 — Viz výše, body 237 až 240 tohoto stanoviska.

147 — Viz právě uvedený bod 247 tohoto stanoviska.

254. Komise Tribunálu vytýká nesprávné právní posouzení a nedostatek odůvodnění, neboť snížení pokuty přiznané společnosti Weichert za její spolupráci v průběhu správního řízení poskytl rovněž společnosti Del Monte, aniž by objasnil, zda společnosti Del Monte a Weichert byly ještě součástí téhož podniku.

a) Přípustnost

255. Společnost Del Monte považuje tento druhý důvod kasačního opravného prostředku Komise za nepřipustný, jelikož Komise ani ve sporném rozhodnutí, ani kdykoli ještě v průběhu řízení prvním stupni netvrdila, že společnosti Del Monte a Weichert měly být s ohledem na výši pokuty posuzovány odděleně.

256. Této námitce je třeba vyhovět.

257. Skutečnost, že ve sporném rozhodnutí chybějí úvahy týkající se zde diskutované otázky, nemůže jít k tíži Komise. Komise totiž sama v daném rozhodnutí provedla pouze snížení pokut, která se vztahovala k okolnostem nastalým v letech 2000 až 2002. Vzhledem k tomu, že Komise považovala společnosti Del Monte a Weichert za tato období ještě za jediný podnik, nemusela řešit zde diskutovaný problém týkající se rozdílně vysokých pokut uložených první a druhé společnosti.

258. Komise však mohla a měla uvést svůj argument nejpozději v průběhu soudního řízení v prvním stupni. V rámci tohoto řízení společnost Del Monte požádala o snížení pokuty jako kompenzaci za spolupráci společnosti Weichert s Komisí v průběhu správního řízení. V odpověď na tento žalobní důvod měla Komise možnost argumentovat, že společnosti Del Monte a Weichert již po uplynutí roku 2002 nebyly, a zvláště ne v průběhu správního řízení, jednotným podnikem, a společnost Del Monte proto nemá být odměněna za případnou spolupráci společnosti Weichert s Komisí.

259. Za těchto okolností lze tedy pouze stěží argumentovat tím, že Komise v projednávané věci předkládá důvod kasačního opravného prostředku, který vyplývá ze samotného napadeného rozsudku, a musí být v důsledku toho nutně přípustný¹⁴⁸. To platí tím spíše, že Tribunál podle ustálené judikatury¹⁴⁹ zejména nebyl povinen při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci (článek 261 SFEU ve spojení s článkem 31 nařízení č. 1/2003) z úřední povinnosti provést nové úplné šetření ve věci a zachytit přitom problémy, jako je problém, o němž na tomto místě pojednává Komise.

260. Pokud by bylo Komisi nyní umožněno, aby uvedený problém poprvé předložila ve stadiu řízení o kasačním opravném prostředku, ve výsledku by to znamenalo umožnit jí, aby Soudnímu dvoru předložila spor v širším rozsahu, než v jakém jej projednával Tribunál. To je v řízení o kasačním opravném prostředku nepřipustné¹⁵⁰.

b) Opodstatněnost

261. Kdyby Soudní dvůr přesto pokládal druhý důvod kasačního opravného prostředku Komise za přípustný, dodala bych pro úplnost, že by tato námitka uplatněná Komisí byla po obsahové stránce přesvědčivá.

148 — K tomu viz rozsudky Komise v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, body 100 až 102) a FLS Plast v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, bod 48).

149 — Rozsudky Chalkor v. Komise (C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 66), Kone a další v. Komise (C-510/11 P, EU:C:2013:696, bod 32), jakož i Telefónica a Telefónica de España v. Komise (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 55).

150 — Rozsudky Dansk Rørindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 165), Švédsko v. API a Komise (C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 126) a Telefónica a Telefónica de España v. Komise (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 99).

262. Jak Soudní dvůr teprve nedávno rozhodl, snížení pokuty, kterým je odměněna spolupráce účastníka kartelové dohody s Komisí v průběhu správního řízení, nelze rozšířit na společnost, která sice byla během celého období, kdy trvalo protiprávní jednání, nebo během určité části tohoto období součástí hospodářské jednotky tvořené prvně uvedeným podnikem, ale která byla z této jednotky vyloučena v okamžiku, kdy tento podnik spolupracoval s Komisí¹⁵¹.

263. Na rozdíl od názoru, který zřejmě zastávají společnosti Del Monte a Weichert, nelze solidární odpovědnost mateřské společnosti za kartelový delikt dceřiné společnosti, nad kterou mateřská společnost vykonává rozhodující vliv, omezit na čistě akcesorický vztah, jako by tomu bylo například v případě ručení. Soudní dvůr sice označil odpovědnost mateřské společnosti jako „odvozenou a akcesorickou“ potud, jde-li o existenci protiprávního jednání a jeho trvání¹⁵². Bez ohledu na to však v unijním právu neexistuje žádná obecná zásada, podle níž by mateřské společnosti nemohla být uložena vyšší pokuta, než byla uložena její dceřiné společnosti¹⁵³.

3. Shrnutí týkající se hlavního kasačního opravného prostředku podaného ve věci C-294/13 P

264. Celkově vzato je tedy kasačnímu opravnému prostředku Komise podanému ve věci C-294/13 P na základě prvního důvodu kasačního opravného prostředku třeba vyhovět v plném rozsahu a tento kasační opravný prostředek vede ke zrušení bodu 1 výroku napadeného rozsudku (čl. 61 odst. 1 první věta statutu Soudního dvora). Druhý důvod kasačního opravného prostředku, který sice uvádí obsahově správné úvahy, ale nesplňuje podmínky přípustnosti, je za těchto okolností irelevantní.

E – K oběma vedlejším kasačním opravným prostředkům společností Weichert a Del Monte podaným ve věci C-294/13 P: rozsah práva nevypovídat ve svůj neprospěch

265. Vedlejší kasační opravné prostředky společností Weichert a Del Monte podané ve věci C-294/13 P směřují proti bodu 839 napadeného rozsudku a oba se týkají téhož právního problému: Tribunál se měl dopustit nesprávného právního posouzení tím, že se nezabýval otázkou, zda žádosti Komise o informace adresované společnosti Weichert byly v souladu s právem nevypovídat ve svůj neprospěch (*nemo tenetur se ipsum accusare*)¹⁵⁴.

266. Tuto námitku uplatňují obě účastnice podávající vzájemné kasační opravné prostředky jen pro případ, že by Soudní dvůr přijal tezi uvedenou Komisí v jejím hlavním kasačním opravném prostředku a vycházel by z právní povinnosti společnosti Weichert odpovídat na prosté žádosti o informace ve smyslu čl. 18 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

151 — Rozsudek FLS Plast v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, bod 85); v témže smyslu již rozsudek FLSmidth v. Komise (C-238/12 P, EU:C:2014:284, bod 85).

152 — Rozsudek Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29, body 38 a 39).

153 — Rozsudek FLS Plast v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, bod 107).

154 — Rozsudky Orkem v. Komise (374/87, EU:C:1989:387, body 28 až 35), Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 62 až 65) a Komise v. SGL Carbon (C-301/04 P, EU:C:2006:432, body 40 až 49).

267. Jak jsem již uvedla¹⁵⁵, chování společnosti Weichert v průběhu správního řízení sice nestačilo k tomu, aby mohlo být posouzeno jako polehčující okolnost a aby odůvodňovalo snížení pokuty ve smyslu oznámení o spolupráci. Zcela nezávisle na tom však byly odpovědi společnosti Weichert na prosté žádosti Komise o informace *dobrovolné*; vzhledem k neexistenci rozhodnutí podle čl. 18 odst. 3 nařízení č. 1/2003 společnost Weichert *neměla povinnost* poskytnout Komisi požadované informace. Ze stejného důvodu nebyly prosté žádosti Komise o informace od počátku způsobilé uložit společnosti Weichert povinnost, aby vypovídala ve svůj neprospěch¹⁵⁶.

268. Oba vedlejší kasační opravné prostředky podané ve věci C-294/13 P jsou tudíž bezpředmětné a není třeba o nich rozhodovat.

V – Nové stanovení výše pokuty

269. Z výše uvedených úvah vyplývá, že vyhovět lze pouze kasačnímu opravnému prostředku Komise podanému ve věci C-294/13 P. Zrušení bodu 1 výroku napadeného rozsudku, které jsem v návaznosti na kasační opravný prostředek navrhovala¹⁵⁷, má za následek, že je třeba znovu stanovit výši pokuty, která byla společně a nerozdílně uložena společností Del Monte a Weichert v čl. 2 písm. c) sporného rozhodnutí.

270. Účastníci řízení měli v tomto ohledu jak v řízení v prvním stupni před Tribunálem, tak i v tomto řízení o kasačním opravném prostředku příležitost vyměnit si svá stanoviska ke všem zásadním hlediskům. Ani skutkové okolnosti případu není třeba blíže objasňovat. Soudní řízení tudíž dovoluje vydat rozhodnutí ve věci (čl. 61 odst. 1 druhá věta statutu Soudního dvora.).

271. V rámci svého evokačního práva má Soudní dvůr pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, jak je stanoveno v článku 261 SFEU ve spojení s článkem 31 nařízení č. 1/2003. Může tedy stanovit novou výši pokuty na základě volné úvahy¹⁵⁸.

272. Za účelem opravy právní vady zjištěné v napadeném rozsudku je Tribunálem přiznané 10 % snížení pokuty za spolupráci společnosti Weichert v průběhu správního řízení¹⁵⁹ třeba zase odejmout.

273. Možné by bylo navíc i zvýšení uložené pokuty z důvodu, že společnost Weichert v průběhu správního řízení soustavně popírala existenci protiprávního jednání¹⁶⁰. Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci v zásadě nabízí i tuto možnost¹⁶¹, ani v řízení prvním stupni, ani v řízení o kasačním opravném prostředku zejména neexistuje zákaz *reformatio in peius*; unijní soudy nejsou ohledně výše pokuty vázány ani návrhy účastníků řízení, pokud se drží v mezích žaloby na neplatnost a předmětu sporu určeného v kasačním opravném prostředku nebo v kasačních opravných prostředcích.

274. V tomto řízení nicméně navrhuji upustit od zvýšení pokuty. Přestože společnost Weichert soustavně popírala existenci protiprávního jednání, přece jen vždy řádně odpověděla na všechny žádosti Komise o informace. Samotné popírání protiprávnosti chování vytýkaného podniku, které s ohledem na zásadu presumpce neviny a práva obhajoby přísluší každému účastníkovi řízení, neodůvodňuje zvláštní zprísnění sankce, která má být uložena.

155 — K tomu viz mé úvahy týkající se prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise ve věci C-294/13 P (body 232 až 252 tohoto stanoviska).

156 — V tomto smyslu viz rozsudky *Dalmine v. Komise* (C-407/04 P, EU:C:2007:53, body 34 a 35) a *Erste Group Bank a další v. Komise* (C-125/07 P, C-133/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, body 271 a 272).

157 — Viz výše, bod 259 tohoto stanoviska.

158 — K tomu viz rozsudky *Komise v. Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 218) a *Komise v. Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 79).

159 — Bod 856 napadeného rozsudku.

160 — Bod 855 napadeného rozsudku.

161 — Rozsudek *Groupe Danone v. Komise* (C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 61).

275. Na jednání před Soudním dvorem se i účastníci řízení, s nimiž byla všechna výše uvedená hlediska projednána, vyjádřili souhlasně v tomto smyslu. Zejména Komise se zasazovala o to, aby popírání existence protiprávního jednání nebylo již samo o sobě pokládáno za přitěžující okolnost.

276. Bez ohledu na právě objasněné otázky týkající se přiměřeného posouzení chování podniku v průběhu správního řízení nespátřuji v projednávané věci žádná hlediska, která by naznačovala, že pokuta uložená společností Del Monte a Weichert nebyla správně vypočtena nebo že by byla disproporcionální nebo jednoduše nepřiměřená.

277. Po opakovaném zvážení všech okolností projednávaného případu, zejména povahy, závažnosti a doby trvání protiprávního jednání, se jeví pokuta ve výši 9,8 milionu eur jako přiměřená činu a zavinění, přičemž nadále trvá společná a nerozdílná odpovědnost společností Del Monte a Weichert.

VI – Náklady řízení

278. Je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení (čl. 184 odst. 2 jednacího řádu).

279. Z článku 138 odst. 1 ve spojení s čl. 184 odst. 1 jednacího řádu vyplývá, že účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, bude uložena náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že společnosti Del Monte a Weichert neměly ve věci úspěch, ať už v rámci vlastních kasačních opravných prostředků, vedlejších kasačních opravných prostředků nebo odpovědí na kasační opravné prostředky jiných účastníků řízení, ponesou vlastní náklady řízení ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P a navíc i veškeré náklady řízení vynaložené Komisí v obou věcech, přičemž v naposled uvedeném případě je ponesou společně a nerozdílně¹⁶².

VII – Závěry

280. Na základě výše uvedených úvah navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl následovně:

- „1) Bod 1 výroku rozsudku Fresh Del Monte Produce v. Komise (T-587/08, EU:T:2013:129) se zrušuje.
- 2) Výše pokuty, kterou Evropská komise uložila dne 15. října 2008 v čl. 2 písm. c) rozhodnutí C (2008) 5955 final, se stanovuje na částku 9 800 000 eur.
- 3) Kasační opravný prostředek a vedlejší kasační opravný prostředek podané ve věci C-293/13 P se zamítají.
- 4) O obou vedlejších kasačních opravných prostředcích podaných ve věci C-294/13 P není třeba rozhodnout.
- 5) Společnosti Fresh Del Monte Produce, Inc. a Internationale Fruchthimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG ponesou vlastní náklady řízení ve věcech C-293/13 P a C-294/13 P. Kromě toho tyto společnosti ponesou společně a nerozdílně veškeré náklady řízení vynaložené Evropskou komisí v obou těchto věcech.“

162 — V tomto smyslu rozsudek D a Švédsko v. Rada (C-122/99 P a C-125/99 P, EU:C:2001:304, bod 65); také v tomto případě podali D a Švédské království dva samostatné kasační opravné prostředky a bylo jim uloženo, aby nesli náklady řízení společně a nerozdílně.